

**Univerzita Pardubice
Fakulta ekonomicko-správní
Ústav podnikové ekonomiky a managementu**

Význam zlata pro podnikatelské a investiční prostředí

Kateřina Juklová

**Bakalářská práce
2018**

ZADÁNÍ BAKALÁŘSKÉ PRÁCE

(PROJEKTU, UMĚLECKÉHO DÍLA, UMĚLECKÉHO VÝKONU)

Jméno a příjmení: **Kateřina Juklová**
Osobní číslo: **E15332**
Studijní program: **B6208 Ekonomika a management**
Studijní obor: **Management podniku: Management malých a středních podniků**
Název tématu: **Význam zlata pro podnikatelské a investiční prostředí**
Zadávací katedra: **Ústav podnikové ekonomiky a managementu**

Z á s a d y p r o v y p r a c o v á n í :

Cílem práce je analýza a komparace zkoumané komodity ze zvoleného časového hlediska za pomoci modelových příkladů včetně jejího vlivu na podnikatelské prostředí a investiční záměry.

Osnova:

- Základní pojmy související s tématem.
- Zlato a jeho význam pro podnikatelské prostředí.
- Investiční možnosti zlata.
- Komparace zkoumané komodity v průmyslu a při investičních záměrech.
- Formulace vlastních doporučení.

Rozsah grafických prací:

Rozsah pracovní zprávy: **cca 35 stran**

Forma zpracování bakalářské práce: **tištěná/elektronická**

Seznam odborné literatury:

BOCKER, J., H. Svoboda jménem zlato: vzpoura ve světě papírových peněz. 1. vyd. Praha: Austria Gold CZ, 2009, 147 s. ISBN 978-80-254-4979-0.

LEWIS, K., N. Zlato: minulé a pravé budoucí peníze. 1. vyd. Praha: Pragma, 2013, 402 s. ISBN 978-80-7349-385-1.

MALONEY, M. Investujte do zlata a stříbra: všechno, co potřebujete vědět o drahých kovech, Praha: Pragma, 2010, 244 s. ISBN 978-80-7349-156-7.

STUDÝNKA, B., STRUŽ J. Zlato: příběh neobyčejného kovu. 2. aktualiz. a doplň. vyd. Praha: Grada Publishing, 2014, 344 s. ISBN 987-80-247-5210-5.

TYL, T. 10 způsobů, jak se (ne)nechat připravit o peníze. 1. vyd. Praha: Grada, 2013, 222 s. ISBN 978-80-247-4467-4.

Vedoucí bakalářské práce:

Ing. Josef Novotný, Ph.D.

Ústav podnikové ekonomiky a managementu

Datum zadání bakalářské práce: **1. září 2017**

Termín odevzdání bakalářské práce: **30. dubna 2018**

L.S.

doc. Ing. Romana Provozničková, Ph.D.
děkanka

doc. Ing. Marcela Kožená, Ph.D.
vedoucí ústavu

V Pardubicích dne 1. září 2017

PROHLÁŠENÍ

Prohlašuji, že jsem tuto práci vypracovala samostatně. Veškeré literární prameny, které jsem v práci využila, jsou uvedeny v seznamu použité literatury.

Byla jsem seznámena s tím, že se na moji práci vztahují práva a povinnosti vyplývající ze zákona č. 121/2000 Sb., autorský zákon, zejména se skutečností, že Univerzita Pardubice má právo na uzavření licenční smlouvy o užití této práce jako školního díla podle § 60 odst. 1 autorského zákona, a s tím, že pokud dojde k užití této práce mnou nebo bude poskytnuta licence o užití jinému subjektu, je Univerzita Pardubice oprávněna ode mne požadovat přiměřený příspěvek na úhradu nákladů, které na vytvoření díla vynaložila, a to podle okolností až do jejich skutečné výše.

Beru na vědomí, že v souladu s § 47b zákona č. 111/1998 Sb., o vysokých školách a o změně a doplnění dalších zákonů (zákon o vysokých školách), ve znění pozdějších předpisů, a směrnicí Univerzity Pardubice č. 9/2012, bude práce zveřejněna v Univerzitní knihovně a prostřednictvím Digitální knihovny Univerzity Pardubice.

V Pardubicích dne 30. 4. 2018

Kateřina Juklová

PODĚKOVÁNÍ:

Tímto bych ráda poděkovala svému vedoucímu práce Ing. Josefovi Novotnému, Ph.D., za jeho odbornou pomoc, cenné rady a poskytnuté materiály, které mi pomohly při zpracování bakalářské práce.

Dále bych ráda poděkovala panu Ing. Pavlovi Lejhancovi za poskytnutou odbornou konzultaci a v neposlední řadě chci poděkovat také rodině a přátelům za jejich podporu při studiu a psaní práce.

ANOTACE

Tato práce je zaměřena na využití zlata v podnikatelském a investičním prostředí. Je zde rozebrána a vzájemně komparována jeho nabídka, poptávka a cena. Důraz je kladen především na kov ve fyzické podobě. Jsou zde uvedeny hlavní výhody a nevýhody držby zlata spolu s formulací vlastních doporučení, proč by měli lidé investovat do zlata a jak by mělo být sestaveno investiční portfolio.

KLÍČOVÁ SLOVA

Zlato, žlutý kov, drahé kovy, investice, komodity

TITLE

The significance of gold for entrepreneurial and investment environment

ANNOTATION

This bachelor thesis is focused on the utilization of gold in entrepreneurial and investment environment. The demand, supply and price of gold is parsed and reciprocally compared in the thesis. The emphasis is put mainly on the metal in its physical form. The main advantages and disadvantages of possession of gold are also specified in the thesis together with the formulation of author's recommendations why should people invest into the gold and how should the investment portfolio be constructed.

KEYWORDS

Gold, yellow metal, precious metals, investment, commodities

OBSAH

ÚVOD	- 10 -
1. ZÁKLADNÍ POJMY SOUVISEJÍCÍ S TÉMATEM	- 11 -
1.1. KOMODITNÍ TRHY	- 11 -
1.2. DRAHÉ KOVY	- 12 -
1.3. ZLATO – AU.....	- 15 -
2. ZLATO A JEHO VÝZNAM PRO PODNIKATELSKÉ PROSTŘEDÍ.....	- 22 -
2.1. VYUŽITÍ ZLATA V PRŮMYSLU	- 22 -
Využití zlata v technice	- 22 -
Využití zlata ve stomatologii.....	- 23 -
Využití zlata ve šperkařství	- 23 -
2.2. VYUŽITÍ ZLATA V PODNIKATELSKÉ SFÉŘE	- 23 -
3. INVESTIČNÍ MOŽNOSTI ZLATA.....	- 25 -
3.1. INVESTIČNÍ PRODUKTY	- 25 -
3.2. INVESTIČNÍ SLITKY	- 25 -
3.3. INVESTIČNÍ MINCE	- 26 -
3.4. NUMISMATIKA.....	- 28 -
3.5. ZLATÉ ETF.....	- 29 -
4. KOMPARACE ZKOUMANÉ KOMODITY V PRŮMYSLU A PŘI INVESTIČNÍCH ZÁMĚRECH.....	- 30 -
4.1. NABÍDKA ZLATA.....	- 30 -
4.2. POPTÁVKA PO ZLATĚ	- 32 -
4.3. CENA ZLATA.....	- 35 -
4.4. VÝHODY A NEVÝHODY DRŽBY ZLATA	- 43 -
5. FORMULACE VLASTNÍCH DOPORUČENÍ.....	- 44 -
ZÁVĚR.....	- 46 -
POUŽITÁ LITERATURA	- 48 -

SEZNAM TABULEK

Tabulka 1: Zlaté rezervy světových bank na konci roku 2016 (v tunách)	- 19 -
Tabulka 2: Světová nabídka zlata v letech 2010 – 2017 (v tunách)	- 31 -
Tabulka 3: Vývoj celosvětové poptávky po zlatě podle odvětví (v tunách)	- 32 -
Tabulka 4: Světová spotřebitelská poptávka po zlatě v letech 2012 - 2016.....	- 33 -
Tabulka 5: Cena zlata mezi lety 2008 - 2017 (v USD)	- 36 -
Tabulka 6: Ztrátový modelový příklad zlatého spoření.....	- 38 -
Tabulka 7: Zpětný prodej naspořených mincí se ztrátou.....	- 39 -
Tabulka 8: Ziskový modelový příklad zlatého spoření	- 39 -
Tabulka 9: Zpětný prodej naspořených mincí se ziskem	- 40 -
Tabulka 10: Marže zlatých produktů.....	- 41 -
Tabulka 11: Cena vybraných zlatých mincí 28. 1. 2018 (v Kč).....	- 42 -
Tabulka 12: Cena investičních kovů	- 42 -

SEZNAM OBRÁZKŮ

Obrázek 1: Rozdělení komodit.....	- 12 -
Obrázek 2: České zlaté puncovní značky	- 16 -
Obrázek 3: Světová těžba zlata v letech 1995 - 2014.....	- 20 -
Obrázek 4: Produkce zlata podle jednotlivých zemí v roce 2016 (v tunách).....	- 21 -
Obrázek 5: Zlatý slitek Argor-Heraeus 1 kg	- 26 -
Obrázek 6: Wiener Philharmoniker 1 Oz	- 28 -
Obrázek 7: Australian Kangaroo 1 Oz	- 28 -
Obrázek 8: Vývoj světové nabídky zlata v letech 2010 - 2017	- 31 -
Obrázek 9: Poptávka po zlatě podle odvětví v letech 2012 - 2016	- 33 -
Obrázek 10: Vývoj spotřebitelské poptávky po zlatě podle států v letech 2012 – 2016.....	- 34 -
Obrázek 11: Světová poptávka po špercích v letech 2012 – 2016.....	- 34 -
Obrázek 12: Rozdíl nabídky a poptávky fyzického zlata v letech 2010 - 2016.....	- 35 -
Obrázek 13: Vývoj ceny 1 Oz zlata mezi lety 2008 – 2018 (v USD)	- 37 -
Obrázek 14: Vliv ceny zlata na investiční produkty.....	- 37 -
Obrázek 15: Vývoj zlata ve dvou různých obdobích	- 44 -
Obrázek 16: Diverzifikace portfolia	- 45 -

SEZNAM ZKRATEK

DPH	daň z přidané hodnoty
ETF	Exchange Traded Funds
kt.	karát
MMF	Mezinárodní měnový fond
N	nabídka
Oz	trojská unce
P	poptávka
USD	americký dolar
t	tuna

ÚVOD

Zlato je součástí lidstva už odedávna. První zmínky jsou zaznamenány již 3 000 let před naším letopočtem v Egyptě, ale odhaduje se, že bylo objeveno už mnohem dříve. V těchto obdobích se však žlutý kov používal především k výrobě šperků, později se začal používat například k výrobě zubních implantátů. Dalším velmi důležitým milníkem je to, že se zlato začalo používat jako prostředek směny, což bylo v roce 700 před naším letopočtem, a tím je v podstatě až do dnešních dnů i přes to, že už bankovky nejsou kryty zlatem. Od zlatého standardu se sice už dávno ustoupilo, ale zlato bude mít určitě svou hodnotu, protože je reálné, známé po celém světě, je velmi likvidní a lidé mu věří.

Jedním z dalších důvodů, proč by měl člověk investovat do zlata, je ten, že i zlato je surovina, jejíž množství je omezené, a odhaduje se, že bude v horizontu pár desítek let vytěžena. Pokud by tato situace nastala, dá se očekávat, že jeho hodnota prudce vzroste a lidé, kteří budou jeho vlastníky, ho budou moci prodávat do průmyslových odvětví, kde je jeho potřeba nezbytná.

Cílem práce je analýza a komparace zkoumané komodity ze zvoleného časového hlediska za pomoci modelových příkladů včetně jejího vlivu na podnikatelské prostředí a investiční záměry.

Teoretická část bakalářské práce je zaměřena na základní pojmy, které s tématem souvisí. Jsou zde rozebrány komoditní trhy, drahé kovy a základní údaje o zlatě od jeho ryzosti přes historii až po světovou produkci zlata. Praktická část práce je rozdělena do čtyř částí, ve kterých je čtenář seznámen s tím, kolik zlata a ve kterých odvětvích průmyslu se využívá, jsou zde rozebrány jednotlivé zlaté investiční produkty a pojednává se zde také o nabídce, poptávce a ceně zlata. Velmi důležitou částí je také zaznamenání vývoje ceny zlata ve zvoleném časovém horizontu a její vliv na investiční produkty. Jsou zde uvedeny praktické modelové příklady tvorby cen zlatých produktů a spoření ve zlatě. Poslední kapitola se zabývá vlastními doporučeními.

1. ZÁKLADNÍ POJMY SOUVISEJÍCÍ S TÉMATEM

1.1. Komoditní trhy

Investování na komoditních trzích je jedna z investičních možností, jak se dají zhodnotit volné finanční prostředky, protože je velmi jednoduché pochopit, do čeho investujeme. Komodity jsou totiž reálné a hmatatelné věci na rozdíl od akcií, dluhopisů nebo investičních fondů. Komoditami může být například pomerančový džus, který pijete, oblečení, které nosíte na sobě, nebo stránky knihy, kterou právě čtete, zkrátka jsme jimi neustále obklopeni. Často si ani neuvědomujeme, že se nacházíme všude kolem nás. [21]

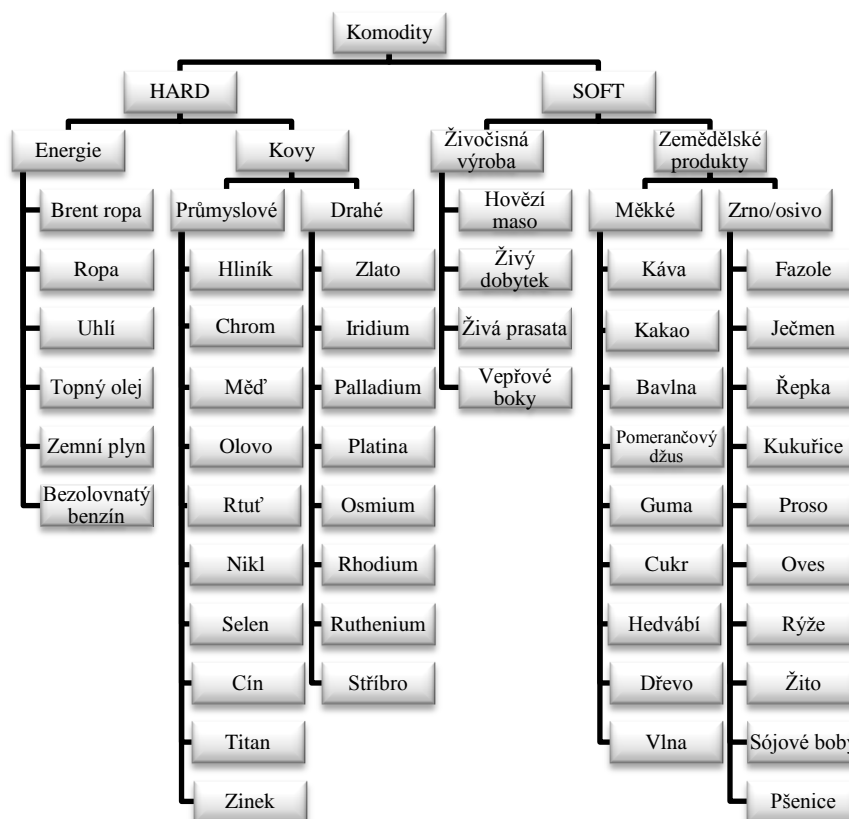
Komoditami neboli futures je zboží s fyzickým podkladem. Do této kategorie patří např. ropa, zlato, měď, zrní, rýže, elektřina, maso atd. Určité komodity mají velmi dobrou likviditu, je to například zlato. Komodity jsou obchodovány v tzv. lotech. Jeden lot je minimální množství, které lze koupit, různé komodity mají různou velikost lotu. Například lot ropy má velikost 1 000. Pokud stojí barel ropy např. 70 USD, za 1 lot zaplatíme 70 000 USD. [23]

Komodity se dělí do dvou skupin na takzvané soft a hard. Mezi tzv. soft neboli měkké patří všechny, které se netěží, ale jsou vypěstovány. Nepatří mezi ně tedy kovy a energetické suroviny. Pod tímto názvem se skrývá především živočišná výroba a zemědělské produkty, které se dále dělí na měkké (např. káva, bavlna a pomerančový džus) a zrno/osivo (např. kukuřice, ječmen a pšenice).

Pojmem hard jinak řečeno tvrdé jsou označovány takové druhy komodit, které se na zemský povrch dostávají těžbou. Dělí se na energie (např. ropa, uhlí a plyn) a kovy průmyslové (např. hliník, měď a olovo) a drahé (např. stříbro, zlato a platina).

Cena komodit je ovlivňována mnoha faktory, jako jsou například ekonomické události (změny úrokové sazby), politické události (války a embarga uvalená na dovoz), počasí, nabídka a poptávka (malá nabídka ceny komodit zvyšuje a naopak), vývoj amerického dolaru (oslabením dolaru se komodity stávají levnější a investoři je více nakupují, tím se zvýší poptávka a cena komodit začne růst). [33]

Na obrázku č. 1 je znázorněno rozdělení komodit podle Fabboziho. [8]

Obrázek 1: Rozdělení komodit

Zdroj: Upraveno podle [8]

1.2. Drahé kovy

Do skupiny drahých kovů patří zlato, stříbro, platina, iridium, palladium, osmium, rhodium a ruthenium. Vzácné kovy jsou drahé, protože se vyskytují v zemské kůře ve velmi omezeném množství. Využívají se především v elektrotechnice, zdravotnictví, klenotnictví a v neposlední řadě také k obchodu a investicím. Jako hlavní charakteristické vlastnosti drahých kovů lze uvést jejich vysokou hmotnost, elektrickou vodivost a mechanickou odolnost.

S drahými kovy se pojí pojem ryzost. Je to číslo udávající zastoupení drahého kovu ve slitině. Ryzost poznáme podle toho, kolik má kov karátů. Jeden karát je 1/24, znamená to, že při výrobě byl využit jeden díl drahého kovu a 23 dílů jiného kovu, lze z toho udělat závěr, že pokud má kov 24 kt., jedná se o čistý drahý kov.

V České republice je zákonem stanovena povinnost označovat šperkařské výrobky puncem. Tuto povinnost stanovuje zákon č. 539/1992 Sb., o puncovníctví a zkoušení drahých kovů. Punc je malá značka, podle které poznáme původ kovu, z jakého kovu je šperk

vyroben a také udává počet karátů, které obsahuje. V ČR se nejčastěji používá 14karátové zlato označené puncem 585 a 22,2karátové stříbro s puncem 925. [6]

Iridium – Ir

Iridium je ušlechtilý, šedivě bílý lesklý kov. Je pevné, tvrdé, avšak poměrně křehké a mimořádně chemicky odolné. Patří mezi těžké platinové kovy a řadí se mezi mimořádně vzácné prvky. Iridium se vyskytuje tam, kde se nacházejí všechny ostatní platinové kovy. V přírodě se objevuje pouze v ryzím stavu.

Iridium se získává separací platinových kovů, pro vznik kovového iridia je zapotřebí redukce vodíkem. Využívá se při výrobě tvrdých a odolných slitin, dále ho můžeme použít na výrobu svíček do spalovacích motorů. Iridium je odolnější než platina, nerozpustí se ani v lučavce královské. [20]

Osmium – Os

Osmium je ušlechtilý, šedo-modrý kov, který nekoroduje se vzduchem ani s vodou. Je mimořádně odolný vůči chemikáliím a má nejvyšší hustotu mezi kovy. V přírodě se vyskytuje v ryzí formě spolu s ostatními platinovými kovy.

Lze ho získat při výrobě niklu z platinových koncentrátů. Platinové koncentráty obsahují kromě osmia i ostatní platinové kovy. Ačkoliv je osmium drahé, nemá příliš velké uplatnění. Používá při výrobě velmi tvrdých slitin. [20]

Palladium – Pd

Palladium je ušlechtilý, šedivě stříbrolesklý, měkký, těžký kov. I přes to, že není reaktivní, je v porovnání s ostatními platinovými kovy nejreaktivnější. V zemské kůře se palladium vyskytuje velmi málo, ale můžeme ho najít v přírodě spolu s ostatními platinovými kovy.

Získáváme ho taktéž při výrobě niklu, a to závěrečným pražením. Využívá se při výrobě katalyzátorů. Najdeme ho i v katalyzátorech v automobilech, kde snižuje množství škodlivých látek ve výfukových plynech. [20]

Platina – Pt

Název platina pochází ze španělštiny a je to zdobnělina od slova stříbro, v doslovném překladu slovo můžeme přeložit jako stříbříčko.

Platina je měkký, kujný, těžký, stříbrolesklý kov. Z chemického hlediska je velmi málo reaktivní, na vzduchu nereaguje vůbec a stejně tak jako zlato je rozpustná v lučavce královské a v jiných speciálních kyselinách. V přírodě je platina zastoupena zřídka. V ryzí formě se vyskytuje ve sloučeninách spolu s ostatními platinovými kovy.

Vzhledem k tomu, že se platina vyskytuje spolu s ostatními platinovými kovy, vyrábí se z jejich koncentrátů. Platina se nachází v každém automobilu, přesněji řečeno v jeho katalyzátoru, kde čistí výfukové plyny. Dále se používá v chemickém průmyslu a v neposlední řadě na výrobu šperků.

Platina byla klíčovou surovinou v mnoha oblastech vědy. Například se z ní vyráběly kelímky pro chemický průmysl nebo pomohla k rozvoji elektrotechniky, elektrochemie, žárovek a rentgenu. [20]

Rhodium – Rh

Rhodium je mimořádně vzácný, bílý a velmi odolný kov, který se řadí mezi lehké platinové kovy. V přírodě se nachází pouze v ryzí formě spolu s ostatními platinovými kovy.

Stejně jako ostatní platinové kovy se rhodium získává při separaci platinových kovů. Kovové rhodium pak získáme tak, že ho zredukujeme vodíkem. Vzhledem k tomu, jak je rhodium vzácné, se používá pouze pro speciální účely. Nejčastěji se využívá v katalyzátorech do automobilů a v chemickém průmyslu. [20]

Ruthenium – Ru

Ruthenium patří mezi lehké platinové kovy. Je křehké, ale poměrně tvrdé. Z chemického hlediska je to velmi odolný prvek, protože není rozpustné ani v lučavce královské. V přírodě se vyskytuje v ryzí formě spolu s ostatními platinovými kovy.

Ruthenium se získává z platinových koncentrátů při výrobě niklu. Samotné ruthenium se pak získává redukcí vodíkem. Ruthenium je vzhledem ke své vzácnosti velmi drahé, proto nemá příliš vysoké uplatnění. Používá se pro zvýšení tvrdosti platiny a palladia a malé množství se používá v solárních člancích, protože má schopnost pohlcovat světlo. [20]

Stříbro – Ag

Stříbro je ušlechtilý, stříbrolesklý, na vzduchu stálý a extrémně kujný kov. Patří mezi nejlepší vodiče tepla. V přírodě se sice nachází ryzí stříbro, ale častěji ho nalezneme v sulfidických rudách.

V dnešní době se stříbro získává jako vedlejší produkt při zpracování neželezných kovů, např. mědi, olova nebo zinku.

Dříve bylo velké množství stříbra využíváno k výrobě fotografických filmů a papírů, dnes už se od tohoto použití ustupuje. V současné době se stříbro využívá především ve šperkařství, k postříbřování zrcadel, v lékařství nebo při výrobě baterií s vysokou kapacitou. [20]

1.3. Zlato – Au

Zlato je žlutý, lesklý, kujný kov, který vyniká chemickou odolností. Ve vodivosti zaujímá pozici na druhém místě hned po stříbru, je to druhý nejlepší vodič tepla a elektřiny. Je odolné vůči vnějším vlivům, kyselinám, zásadám a nekoroduje. Zlato je rozpustné pouze v lučavce královské, což je roztok kyseliny dusičné a chlorovodíkové.

V přírodě se zlato vyskytuje v ryzí formě, ve formě malých valounků nebo drobných zrnek, ale také ho můžeme nalézt jako složku různých slitin, které obsahují stříbro, měď nebo platinové kovy.

Ve fyzice jsou kovy rozděleny podle hmotnosti na lehké a těžké. Těžké kovy jsou všechny kovy, které mají hmotnost větší než 5 kg/dm^3 . Zlato patří mezi těžké kovy, protože má hmotnost 16 kg/dm^3 , dokonce by se dalo říci, že to je velmi těžký kov, protože je 2,5krát těžší než železo a 1,7krát těžší než olovo. Kilogram zlata si můžeme představit jako krychli s délkou hrany 3,75 centimetrů.

V chemii zlato najdeme pod názvem aurum, od toho je odvozena jeho zkratka Au. V periodické tabulce se nachází na 79. místě, protože se v jeho atomovém jádře nachází 79 protonů. [22]

Ryzost investičního zlata

Množství zlata v investičních slitinách se nejčastěji uvádí v tisícinách, ve šperkařském průmyslu se můžeme setkat se značením v karátech. Nejčistší zlato nese označení 1000/1000. Je to absolutně čisté zlato bez jakékoliv příměsi. Nejryzejší mince produkuje Kanadská královská mincovna. Její mince vydávané ve speciálních edicích mají ryzost až 999,99/1000, je to tzv. pěti devítkové zlato. Český puncovní úřad eviduje v České republice ryzosti, které jsou uvedeny na obrázku číslo 2.

Zlato o ryzosti 999/1000 (24karátové zlato) se používá především k výrobě zlatých mincí a slitků, protože je příliš měkké na to, aby se z něho vyráběly šperky. Ryzost 986/1000

(22 a 2/3karátové zlato) je tzv. dukátové zlato a používá se taktéž k výrobě mincí. Nižší ryzostní označení se používají ve šperkařském průmyslu. [22]

Obrázek 2: České zlaté puncovní značky

Zdroj: [4]

Slitiny zlata

Zlato je poměrně měkký kov, proto není vhodné, aby se z ryzího zlata vyráběly zlaté předměty. Slitina zlata s jiným kovem má lepší vlastnosti než samotné zlato, je tvrdší a pevnější. Výsledná slitina má barvu podle druhu a množství přidaného kovu, které se ke zlatu přidá. Nejčastěji se přidává měď, stříbro, nikl nebo palladium. V následujících odstavcích jsou uvedeny různé slitiny zlata.

Červené zlato – slitina zlata s mědí. Červené zlato je známo po staletí. Je vyráběno od ryzosti 750/1000 níže. Čím více mědi slitina obsahuje, tím je slitina měkká a zlatnický výrobek tím ztrácí pevnost.

Zelené zlato – slitina zlata se stříbrem. Sytost zelené barvy ovlivňuje množství stříbra ve slitině.

Modré zlato – slitina zlata s ocelí. Zlato s ocelí se slučují v poměru 18:6. Modré zlato bylo oblíbené v Evropě v 19. století.

Tumbagu - slitina zlata a mědi. Zlato a měď jsou zastoupeny v poměru 4:1. Tumbagu má lesk bronzu, má nízkou tavitelnost a je tvrdší než ostatní slitiny zlata.

Purpurové zlato – slitina zlata a hliníku. Zlato a hliník jsou ve slitině zastoupeny v poměru 18:6. Purpurové zlato nemá čistě purpurovou barvu, má spíše bronzovou barvu s purpurovým nádechem.

Bílé zlato – slitina zlata s niklem nebo palladiem. Tyto dva kovy zlato odbarví a zlato získá čistě bílou barvu. Dříve se bílé zlato používalo pouze v hodinářství, dalším výzkumem však byly získány slitiny vhodné pro šperkařský průmysl. Bílé zlato se používalo místo platiny. Tyto dva kovy od sebe lze odlišit lučavkou královskou. Bílé zlato se v této kyselině rozpustí, platina nikoliv. [22]

Historie zlata

Zlato je odvěkým průvodcem lidstva, jeho historie sahá až do dávného starověku. Je velmi obtížné určit čas a místo prvního setkání člověka s tímto kovem, protože k tomu nejsou dostatečné archeologické důkazy. Odborníci však zjistili, že kousky zlata našel paleolitický člověk již 40 000 let před naším letopočtem ve španělských jeskyních.

Historické zdroje říkají, že zhruba kolem roku 3000 před naším letopočtem zlato používali Egypťané. Nepoužívali ho však jako prostředek směny, protože k tomu jim sloužila pšenice. Zlato používali pouze ke zdobení. První zmínky o tom, že zlato sloužilo jako prostředek směny, jsou z roku 700 před naším letopočtem v Království Lýdie, což je území dnešního západního Turecka. [11]

Novodobá historie zlata

V roce 1792 byl americkým Kongresem přijat bimetalický standard pro národní měnu. Základem měny se stalo zlato a stříbro. Cena zlata za trojskou unci byla stanovena na 19,30 dolaru. Tento systém vydržel až do roku 1834, v tomto roce se cena zlata zvýšila na 20,67 dolaru za unci a na této ceně přetrvával až do roku 1933.

V roce 1933 pozastavil prezident Roosevelt směnitelnost USD za zlato. V tomto roce měly fyzické osoby zakázáno vlastnit zlato. V roce 1934 byla cena za trojskou unci stanovena na 35 USD a dolar byl od tohoto roku opět směnitelný za zlato. [10]

V roce 1939, těsně před 2. světovou válkou, byl uzavřen trh se zlatem v Londýně. Po válce byl vyvinut nový měnový systém pod názvem Bretton-Woods. Počínaje rokem 1945 se od amerického dolaru odvíjel kurz všech ostatních měn, protože získal statut celosvětové rezervní měny. Byl stanoven pevný kurz 35 USD za trojskou unci zlata. Toto opatření bránilo státům, aby neomezeně zvyšovaly míru inflace. [16]

V roce 1971 zastavil prezident Nixon směnitelnost USD za zlato, Bretton-Woods skončil a vznikl současný systém pohyblivého devizového kurzu. Tato operace se nazývala „Gold Close Window“.

V roce 1999 uzavřely banky dohodu pod názvem CBGA. Patnáct evropských centrálních bank prohlásilo, že zlato je i nadále důležitým prvkem pro jejich rezervy.

V průběhu roku 2011 začaly měny oslabovat kvůli obavám z inflace a zlato se vyšplhalo k rekordním cenám. Bylo tištěno nekontrolované množství peněz, které způsobila dluhová krize, ve které se svět nacházel. [10]

Funkce zlata jako měnového kovu

Díky svým přirozeným vlastnostem funguje zlato jako prostředek směny už více než 2000 let. Těmi vlastnostmi jsou například dělitelnost, snadná přenositelnost, anonymita a téměř okamžitá likvidita, můžeme ho totiž kdykoliv a kdekoliv vyměnit zpět za peníze. V této oblasti bude ještě zlato hrát svou roli. Návrat zlata jako platidla proběhl již několikrát, např. po první světové válce v Německu, když Němci nebyli schopni splácet USA poválečné reparace.

Po druhé světové válce byl založen MMF a vznikl nový mezinárodní měnový systém, který funguje dodnes. V současné době už peníze nemají žádnou vnitřní hodnotu, jsou pouze nuceným oběživem, které nemá hodnotu, tzv. fiat money. Od této doby se tisknou peníze, které nejsou kryty zlatem. Fiat money vznikly v 10. století v Číně, kde byly do oběhu nuceny papírové peníze, které již nebyly kryty zlatem.

Ve 21. století se seskupují hospodářské mocnosti světa, což jsou Brazílie, Rusko, Indie, Čína a JAR do útvaru pod názvem BRICS a na svých summitech navrhují, aby byl vytvořen nový měnový systém, který by vyloučil závislost na současných západních měnách. Chtěli by založit svůj měnový fond, který by se opíral o zlato a jejich vlastní měny.

V současné době začíná být aktuální tzv. „zlatá kotva“ měn a individuální úspory ve zlatě, které se doporučují v rozsahu okolo 20 % z celkové výše majetku. Šéf Světové banky Robert Zoellick v roce 2010 s ohledem na krizové dění navrhoval obnovení „zlaté kotvy“, ale jeho návrh byl zamítnut. [22]

Zlaté rezervy bank

Do roku 2010 neměly centrální banky pozitivní postoj ke zlatu, a proto ho rozprodávaly. Po tomto roce však guvernéři zaujali opačný postoj a začali žlutý kov opět shromažďovat, protože zlato znamená určitou jistotu. V roce 2015 centrální banky nakoupily druhé nejvyšší množství tohoto kovu od zlatého standardu.

Najdou se i výjimky, které zlato dále prodávají, například Kanada nebo Venezuela, která prodejem zlata snižuje svůj dluh, ale i Česká republika svůj zlatý poklad prodává.

Světové centrální banky mají ve svém vlastnictví téměř 33 000 tun zlata, což představuje 18 % zlata, které kdy bylo vytěženo. Dělají to kvůli jistotě a bezpečí v ekonomicky nestabilní době. [5]

V následující tabulce číslo 1 je uveden přehled deseti států vedoucích ve shromažďování zlata ve státních rezervách a také je tam znázorněn procentní podíl, který zlato zaujímá vzhledem k ostatním rezervám. Na prvním místě v žebříčku stojí USA, které mají ve svých trezorech tolik zlata jako Německo, Itálie a Francie dohromady, a podíl zlata na rezervách po zaokrouhlení činí neuvěřitelných 74 %. Můžeme si všimnout, že největší mocnosti světa shromažďují nejvíce zlata ve svých rezervách. Pro zajímavost byla do žebříčku přidána i Česká republika, která svůj zlatý poklad dále prodává, na rozdíl od ostatních států a také díky tomu se v celosvětovém žebříčku nachází na 4. místě od konce. V této zemi je podíl zlata na rezervách státu pouhých 0,40 %. Nejvíce českých zlatých rezerv padlo na emisi zlatých mincí.

Tabulka 1: Zlaté rezervy světových bank na konci roku 2016 (v tunách)

Stát	Množství zlata	Podíl zlata na rezervách státu
USA	8 134	73,80 %
Německo	3 378	67,60 %
Itálie	2 452	66,80 %
Francie	2 436	61,50 %
Čína	1 843	2,20 %
Rusko	1 615	15,20 %
Švýcarsko	1 040	5,60 %
Japonsko	765	2,30 %
Nizozemsko	613	62,80 %
Indie	558	5,70 %
ČR	10	0,40 %

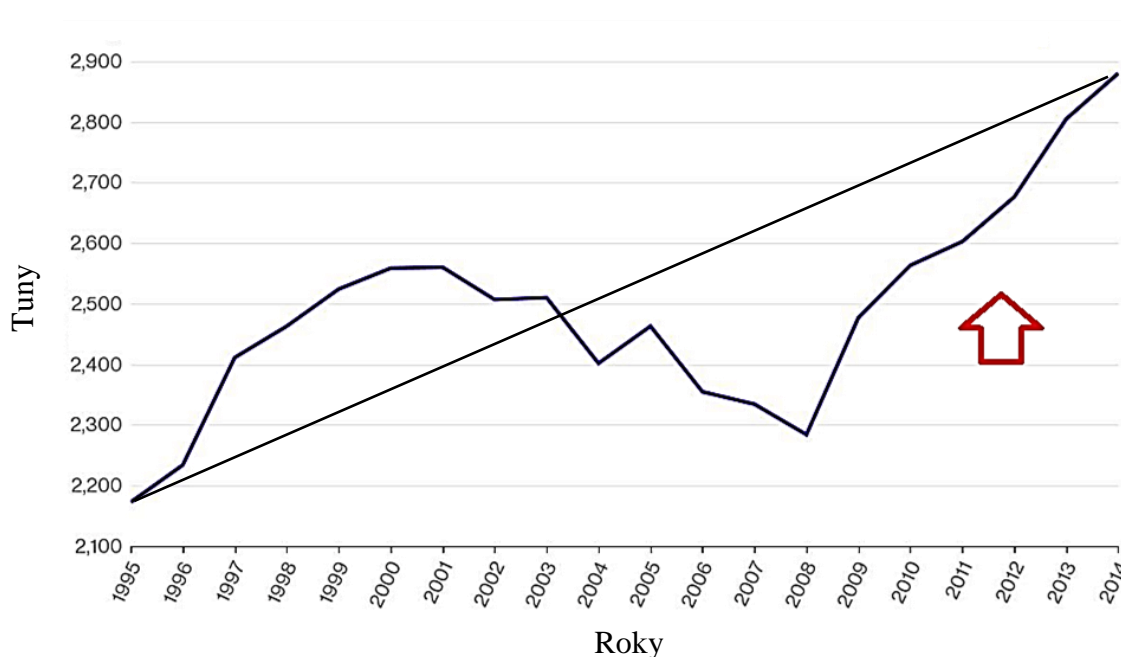
Zdroj: Zpracováno podle [9]

Světová produkce zlata

Kdyby se dalo dohromady všechno zlato, které bylo do dneška na světě vytěženo, vznikla by krychle o délce hrany něco málo přes 22 metrů. Pro představu by se tato krychle vešla pod oblouky Eiffelovy věže v Paříži. Na první pohled se to jeví jako mizivé množství, ovšem přepočítá-li se toto množství na peníze za cenu, za kterou se zlato obchodovalo v dubnu 2014, tj. 1 326 USD za unci, vyjde ohromující částka, která dosáhne na neuvěřitelných 9 715 miliard USD. [22]

Graf neustále rostoucí celosvětové těžby zlata je vyobrazen na obrázku číslo 3, pohled na něj vzbuzuje dojem, že cena zlata musí v budoucnosti strmě stoupat. Kvůli obavám, že bude veškeré zlato vytěženo. Naše planeta však neobsahuje konečný objem zlata. Zlato se vyskytuje v celé zemské kůře. Hlavním problémem je to, že současná technologie umožňuje těžít zlato pouze z hornin, které obsahují minimálně 3 gramy zlata na tunu horniny. Tyto předpoklady splňuje samozřejmě jen několik oblastí na světě. [3]

Proložíme-li spojnicí grafu primárním trendem, zjistíme, že se těžba zlata mezi lety 1995 a 2014 zvýšila o 32 %.

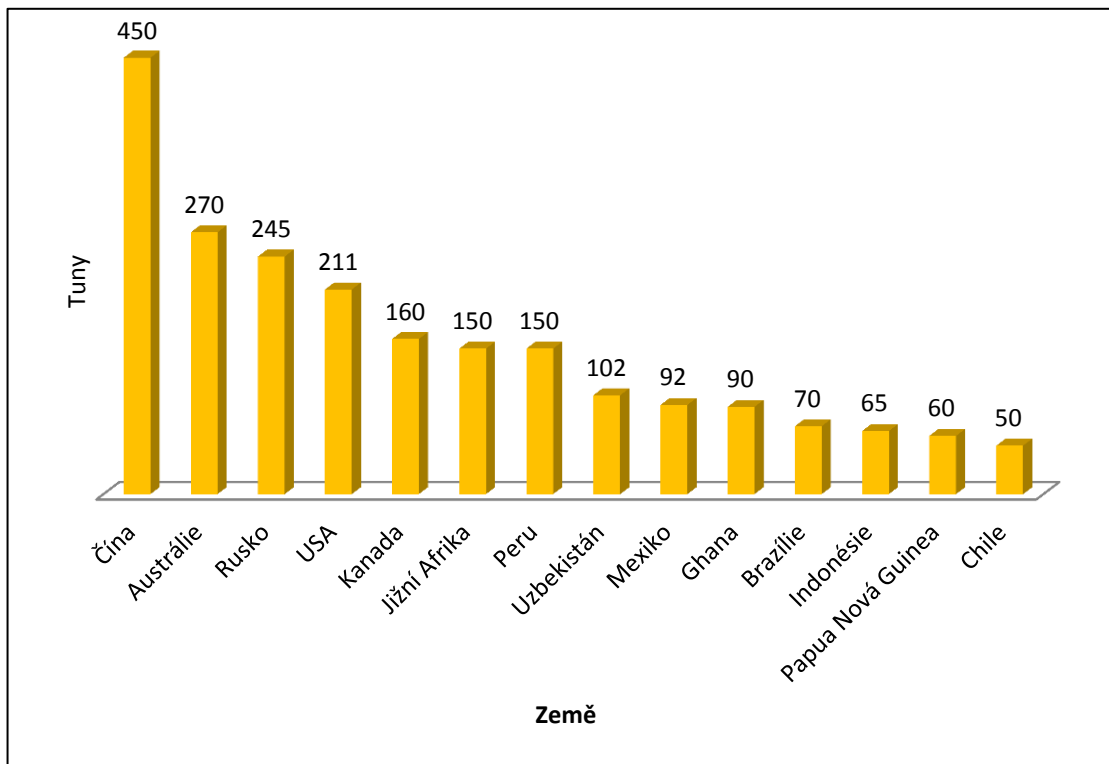

Obrázek 3: Světová těžba zlata v letech 1995 - 2014

Zdroj: Upraveno podle [24]

Původně lidé zlato volně nalézali nebo rýžovali. Tato naleziště však byla rychle vyčerpána, proto se našly nové technologie, které poskytly nové možnosti, a těžba zlata začala stoupat. Nová naleziště se mohou objevit s vynalezením nové technologie, která umožní těžít zlato z horniny s menším výskytem zlata. [3]

Z obrázku číslo 4 lze vyčíst, že v současné době se o 60 % světové produkce zlata stará pouze pět států. Světové těžbě zlata vévodí Čína, která v roce 2016 vytěžila 450 tun žlutého kovu. Na druhém místě se s 270 tunami nachází Austrálie, která je těsně pronásledována Ruskem. Na dalších místech se nacházejí ostatní státy.

Obrázek 4: Produkce zlata podle jednotlivých zemí v roce 2016 (v tunách)

Zdroj: Zpracováno podle [26]

2. ZLATO A JEHO VÝZNAM PRO PODNIKATELSKÉ PROSTŘEDÍ

Zlato má svou jistou budoucnost. I přes to, že je tomu už dávno, co se upustilo od zlata jako měnového kovu, je to vysoce ceněný kov všude na světě. Lidé zlato nakupují, aby zabezpečili svůj majetek, mají-li obavy z války, revoluce nebo například devalvace měny, ale také pokud se rozhodnou spořit si ve zlatě. Nakupují ho bohatí i chudí. Hlavním důvodem, tohoto chování je to, že je zlato snadno přenositelné a prakticky okamžitě likvidní všude na světě. Zlato není číslováno, jako například bankovky, z toho důvodu je jeho držba anonymní, a hlavně jak už bylo výše řečeno, je na vzduchu stálé, díky této své vlastnosti vydrží po staletí a může být uchováváno napříč generacemi. [22]

Možná právě kvůli těmto svým vlastnostem je zlato zajímavé pro podnikatele, kteří se zlatem obchodují. Zlato však nemusí sloužit pouze k výše zmíněným účelům. Část vytěženého zlata je klíčová i v průmyslu.

2.1. Využití zlata v průmyslu

Porovná-li se zlato se stříbrem, které je druhou nejvyužívanější komoditou hned po ropě a spotřebovává se ho pro průmyslové účely téměř 75 %, je využití zlata v průmyslu zanedbatelné, protože se ho v této oblasti spotřebovává pouhých 20 %, historicky největší průmyslové využití našlo ve zdravotnictví. Zbýlých 80 % tohoto kovu se využívá pro investiční a šperkařské účely. [29]

Využití zlata v technice

S neustálým vývojem techniky stoupají požadavky na trvanlivost, přesnost, bezporuchovost a dlouholetou spolehlivost technických zařízení. Zlato je materiál, který většinu těchto požadavků splňuje, protože je kujné, vodivé a velmi odolné vůči vnějším vlivům, a proto je ve strojírenství používáno.

Veškeré raketoplány, kosmické lodě a sondy jsou pokryty tenkým zlatým filmem, který je chrání před škodlivým kosmickým zářením. Tenoučkou vrstvou zlata jsou pokrývána například i okna letadel, aby se zabránilo jejich namrzání a snížilo se sluneční záření. Také jsou jím pokryty motory tryskových letounů, kde slouží jako protipožární ochrana. Některé hotely v San Franciscu mají vrstvičkou zlata pokrytou střechu kvůli tepelné izolaci. Je jasné, že zlatá střecha nebo okna by byla velmi drahá. Stačí však pouhá šestisetšicetina centimetru žlutého kovu, aby plnil svou funkci.

Zlato se uplatňuje i v elektrotechnickém průmyslu. Například je obsaženo v mluvítku každého moderního mobilního telefonu, kde umožňuje přenášet hlasové vibrace do telefonní sítě. Nachází uplatnění také v kopírovacích strojích nebo v kontaktech mikroprocesorů v počítačích. [22]

Využití zlata ve stomatologii

Protože je zlato zdravotně nezávadné a nepodléhá v ústní dutině korozi, využívá se ve stomatologii již 4 500 let. První zmínky o jeho užití v tomto oboru byly ve starověkém Egyptě. Zlato se využívá jako výplň zubů, které byly napadeny zubním kazem nebo jako konstrukce můstků. Sám o sobě je tento kov velmi měkký, proto se i v zubní technice musí používat ve slitinách s jinými kovy, stejně tak jako tomu je ve šperkařství.

I přes to, že se rozšiřují nové technologie, které umožňují výrobu nových stále dokonalejších materiálů, hraje zlato ve stomatologii i nadále důležitou roli. Jeho užití se však v různých státech liší, někde se místo zlata používá například palladium nebo platina. Pro zajímavost „chudí“ lidé v Indii mají zubní dutiny vyplněny zlatem, tímto způsobem si spoří na svůj vlastní pohřeb. [22] [28]

Využití zlata ve šperkařství

Ve šperkařství se zlato používá ve formě slitin se stříbrem, mědí, zinkem, palladiem nebo niklem. Pouhé ryzí zlato je totiž velmi měkké na to, aby se z něho vyráběly šperky. Díky palladiu a niklu se ze zlata stává v současné době velmi moderní bílé zlato. Ryzost zlata v klenotnictví se vyjadřuje v karátech. [28]

2.2. Využití zlata v podnikatelské sféře

Zlato se vyrábí ve světově známých rafinériích. Mezi ně patří například The Perth Mint, Münze Österreich, Argor-Heraeus nebo Rothschild a dalších 15 neméně důležitých rafinérií.

Od těchto rafinérií nakupují zlato firmy z celého světa, které s ním obchodují. Některé firmy však do zlata přidávají i jiné kovy, aby slitky neobsahovaly tolik zlata, proto by si investoři měli ověřit, u kterého obchodníka kov kupují. Nepoctiví obchodníci budou více rozebráni v následující podkapitole. V České republice vede evidenci poctivých obchodníků se zlatem Česká národní banka a má ji zveřejněnou na svých webových stránkách. Také je dobré si ověřit, jestli má firma kamennou pobočku, protože tím že si člověk může přijít zlato osobně prohlédnout, se snižuje riziko podvodu. ČNB na svých stránkách uvádí zhruba 48 regulovaných společností obchodujících se zlatem. Patří mezi

ně například Česká mincovna, AuPortal, Golden Gate a další. Tyto společnosti nabízejí různé služby od výkupu a prodeje zlatých slitků a mincí až po možnost spoření ve zlatě.

Nepoctiví obchodníci

Přestože jsou obchodníci s drahými kovy většinou poctiví, najdou se samozřejmě i výjimky, které toto pravidlo porušují, a investor by si na ně měl dávat při nákupu drahých kovů pozor. Díky tomu, že má zlato pověst bezpečné investice, vyrojila se kolem něho spousta obchodníků. V dnešní době ho lze nabýt i na internetu, v bance a v některých zemích dokonce i v bankomatu. [27]

Jak již bylo výše řečeno, investor se může setkat s různými podvody, jako jsou například:

Telefonické podvody – provádí je osoby, které volají zákazníkům a tlačí na ně, aby si koupili vzácné mince. Tyto mince však mají pouze 10 až 20% hodnotu toho, co prodejce uvádí, ve skutečnosti to jsou padělky.

Reklama v televizi a časopisech – společnosti, které poctivě prodávají drahé kovy, nemají dostatečný zisk na to, aby produkty propagovaly v reklamách, protože prémium u drahých kovů bývá zpravidla 1 až 5 %. Navíc reklamu musí mít marketingové společnosti včetně ceny připravenou třeba měsíc předem a cena zlata se neustále mění. Mohlo by se tedy stát, že by prodejce na zboží prodělal, z tohoto důvodu jsou reklamy většinou podvody.

Pamětní mince – je to jeden z dalších podvodů, který souvisí s drahými kovy. Pamětní mince se často nabízejí v reklamách v časopisech a v televizi. Často však nemají takový obsah kovu, který je deklarován prodejcem.

Padělky – tyto podvody se týkají především numismatiky. Často padělaná numismatická mince není zamýšlena jako padělek, ale jako replika mince. Padělek se z ní stává ve chvíli, kdy ji její kupec dále prodá za originál.

Cizí mince – je lepší je kupovat, když jim investor opravdu rozumí, jinak se může stát, že bude obrán o peníze navíc. Cizí vzácné mince totiž mívají různou váhu jako např. 0,2354 Oz a také bývají označeny hodnotu měny dané země a ne obsahem zlata. Pokud investor takovou minci koupí, je lepší, když ji v dané zemi také prodá, chce-li získat nějakou dobrou cenu. [17]

Samozřejmě, že toto není výčet všech podvodů, které mohou nepoctiví obchodníci vymyslet, lidská fantazie totiž nemá meze, proto by měli být investoři pozorní a měli by nakupovat u známých a ověřených prodejců.

3. INVESTIČNÍ MOŽNOSTI ZLATA

Chce-li být investor úspěšný při investování do zlata, měl by si vytvořit svůj investiční záměr, ve kterém bude mít pevně stanovený cíl, strategii a plán. K vytvoření úspěšného plánu, musí investor nejprve zjistit, kdo vlastně je, jakou je osobností. Lze to zjistit tak, že si vytvoří tabulku, ve které budou zahrnuty tyto atributy: odolnost vůči riziku, jak aktivně chce být zapojen do svých investic, věk, důvod investování a velikost portfolia. Podle toho zjistí, jakým typem osobnosti je a může se rozhodnout, do jakého typu investice vloží své finanční prostředky.

Investor má na výběr v podstatě dvě možnosti. První je relativně snadná a bezpečná investice, tou je zlato v reálné podobě, a druhou je finanční, která je více pracná, rizikovější varianta, to jsou akcie těžařských společností a společné fondy, mezi které patří například i ETF. V neposlední řadě by se měl investor rozhodnout, zda chce mít ze své investice pravidelný výnos. Pokud ano, budou pro něho vhodnější spíše akcie než drahý kov, protože když se bude dané společnosti dařit, budou mu vypláceny dividendy. [17]

Některé z investičních možností jsou rozebrány v následující podkapitole.

3.1. Investiční produkty

Zlato je na světě známé už tisíce let a není divu, že se jeho funkce za tuto dobu výrazně změnila. V dávných dobách bylo zlato pokládáno za estetický prvek, v dnešní době tento žlutý kov slouží jako uchovatel hodnoty, zdroj bezpečí a také jako nástroj moci, což můžeme vyčíst i z toho, že centrální banky největších světových mocností shromažďují tisíce tun zlata ve svých rezervách.

Investor si může zvolit, jestli chce své papírové peníze investovat do investičních mincí, nebo slitků. Mince i slitky jsou hmotná aktiva, která jsou likvidní na celém světě.

Cena zlata se odvozuje od vývoje na komoditních trzích. Pro stanovení ceny je důležitý tzv. Londýnský fix, který je vyhlášován dvakrát denně, a to dopoledne v 10:30 (AM) a odpoledne v 15:00 (PM). Obchodníci prodávají zlato za spotovou cenu plus tzv. prémium, což je přírážka. [13]

3.2. Investiční slitky

Investiční slitky se prodávají v podobě zlatých cihel, které nemají pevně stanovené rozměry a tvar. Tyto parametry se liší podle toho, který výrobce slitky vyrobil. Zlaté slitky

se prodávají v různých velikostech od jednoho gramu, což je cihlička o rozměrech sim karty do telefonu, až do běžně obchodovaného kilogramu zlata, který se vejde do krabičky od cigaret.

Na rozdíl od rozměrů, které nejsou stanovené, mají investiční slitky i údaje, které musí obsahovat, a těmi jsou označení výrobce, identifikační číslo, hmotnost slitku a ryzost.

Malé slitky o hmotnostech 1 g, 2 g, 2,5 g, 5 g a 10 g se považují spíše za dárkový předmět a ne za investici, proto jsou často zdobeny různými motivy. Bývají zpravidla dražší.

Cena investičních slitků se skládá ze dvou položek, jimiž jsou cena zlata na světovém trhu a tzv. prémium, což je přírážka obchodníka. U větších slitků se přírážka pohybuje okolo 5 %, u slitků menších to může být až několik desítek procent. Rozpočítá-li se kilogramová cihla na gramy, zjistíme, že 1 gram z této cihly vyjde až o polovinu levněji než 1gramová cihlička nakoupená samostatně. Zlaté investiční slitky jsou v ČR osvobozeny od DPH. [34]

Na obrázku číslo 5 je ukázka 1kilového zlatého investičního slitku švýcarské rafinerie Argor Heraeus. Je vyroben z 999,9karátového zlata a 11. 9. 2017 se na portálu „Zlaťáky.cz“ prodával za 943 608 Kč.

Obrázek 5: Zlatý slitek Argor-Heraeus 1 kg

Zdroj: [2]

3.3. Investiční mince

Zlaté investiční mince mají tisíciletou historii, ale setkáváme se s nimi i v dnešní době. U menších investorů jsou dokonce oblíbenější než zlaté investiční slitky, protože jsou zdobeny různými motivy a lze je pořídit s menším premiem než slitky. [34]

Výhodou investičních mincí na rozdíl od zlatých slitků je menší obsah drahého kovu. Díky tomu je menší pravděpodobnost, že bude do zlata přimísen jiný, méně cenný kov, protože se dá lépe ověřit jeho pravost. [22]

První investiční mince se začaly razit v roce 1967 v Jižní Africe a nesly název Krugerrand. Ty se razily z 22 karátového zlata a byly velmi úspěšně přijaty investory. Z tohoto důvodu začaly razit své zlaté mince i ostatní státy.

Česká národní banka také vyrábí zlaté mince, nejde však o klasické mince. Tyto mince jsou pamětní, nesou určitou numismatickou hodnotu a jejich emise je omezena vždy pouze na několik tisíc kusů a vyjdou o něco draž než zahraniční investiční mince. S těmito mincemi by však investoři mohli mít problém v zahraničí, protože by nemusely být akceptovány všemi zahraničními investory a tím pádem by neměly okamžitou likviditu. [34]

Investoři mají možnost nakoupit zlaté mince v trojských uncích, které mají hmotnost z pravidla 31,103 g. Mince jsou nabízeny také ve variantách s nižší hmotností 1/10 Oz, 1/4 Oz, 1/2 Oz, ale také v násobcích uncí.

Zlatými investičními mincemi, které jsou akceptovány na celém světě, jsou kanadský Maple Leaf, australské Kangaroo, rakouský Wiener Philharmoniker, čínská Panda, americké American Buffalo a American Eagle, britská Britannia a jihoafrický Krugerrand. [13]

Kromě výše zmíněných možností mají investoři možnost nakoupit tzv. novoražbu historických mincí. Ražby starých dukátů, zlatníků a korun provádí Vídeňská mincovna Münze Österreich, která vedle novoražeb razí od roku 1989 velmi oblíbenou minci Wiener Philharmoniker denominovanou v eurech. [34]

Zlatou minci Wiener Philharmoniker, která je vyobrazena na obrázku číslo 6 a je o ní dále pojednáváno v praktické části, vyrábí rakouská mincovna Münze Österreich. Podle World Gold Council je to nejúspěšnější Evropská mince a v letech 1992, 1995, 1996 a 2000 to byla dokonce nejprodávanější zlatá mince na světě. Vídeňský filharmonik je vyráběný z nejčistšího zlata, tj. 999,9 karátů. V obchodech je nabízen od 10. října 1989 a jeho motiv zůstává stále stejný, mění se pouze rok vydání. Na lici mince jsou vyobrazeny hudební nástroje známého Vídeňského orchestru (roh, fagot, harfa, violoncello, viola a housle) a na rubu jsou varhany, které se nacházejí ve Zlaté koncertní síni. Vyrábí se ve velikostech 1/2 Oz, 1/4 Oz, 1/10 Oz a 1/25 Oz, nejprodávanější je však jednouncová mince, která se prodávala 11. 9. 2017 na portálu Zlataky.cz za 30 249 Kč. Je to jediná mince, která byla denominována v eurech. [18]

Obrázek 6: Wiener Philharmoniker 1 Oz

Zdroj: Upraveno podle [18]

Další mince je Australian Kangaroo a razí ji Australská mincovna The Perth Mint od roku 1986. Nachází se na obrázku číslo 7. Australský klokan je také ražen z 999,9karátového zlata. Na rubu mince je vyobrazen klokan na pláni a na lici mince je zobrazena podobizna jejího veličenstva královny Alžběty II. Symbol klokana se každý rok mění. Mince je denominována v australských dolarech a od roku 1965 slouží v Austrálii jako zákonné platidlo, ovšem tyto mince mají na rozdíl od těch investičních pouze symbolickou hodnotu. Půluncový Australian Kangaroo se prodával 11. 9. 2017 na portálu Zlatáky.cz za 15 769 Kč. [25]

Obrázek 7: Australian Kangaroo 1 Oz

Zdroj: Upraveno podle [25]

3.4. Numismatika

Kromě investičních mincí a slitků lze investovat také do numismatických mincí a medailí. Sbíráním těchto předmětů se zabývá numismatika. Hlavním rozdílem mezi mincí a medailí je ten, že medaile jsou v ČR zatíženy DPH. Některým numismatickým mincím se může na býčím trhu zlata vést velmi dobře. Důležité je slovo „některým“. Aby byl investor v tomto odvětví úspěšný, musí o nich vědět více než jeho prodejce.

Jak již bylo výše řečeno, cena zlatých mincí a slitků se skládá ze dvou složek a těmi jsou cena surového kovu a prémium. U numismatických kousků se k ceně mince přičte ještě třetí

položka a tou je numismatická přírážka, díky které si může prodejce vytvořit zisk v rozpětí 15 až 100 %, na rozdíl od investičních mincí a slitků, u kterých prémium činí obvykle 1 až 5 %. To znamená, že pokud chce investor svou minci prodat se ziskem, musí cena jeho investice vzrůst o daných 15 až 100 procent. Pokud by se tak nestalo, vytvoří ztrátu a z jeho investice se stane spíše zklamání, protože minci může prodat zpět pouze za cenu surového kovu bez numismatické přírážky.

Někdy bývá velmi obtížné sehnat sběratele, který hledá vzácnou minci. Proto je lepší dělat numismatiku jako koníček. Je možné, že se to vyplatí stejně jako investice a sběratel z toho bude mít radost, jako by to investice opravdu byla. Ovšem kdyby ke zhodnocení mince nedošlo, ničemu to nevádí, protože je to sběratelova vášeň, kterou provozuje kvůli tomu, že se mu mince líbí. [17] [14]

3.5. Zlaté ETF

ETF (Exchange Traded Funds) můžeme přeložit jako burzovně obchodované fondy. Pomocí ETF lze rychle, snadně a levně diverzifikovat portfolio. Obchoduje se pomocí nich na zahraničních burzách a spekuluje se na růst, ale i pokles podkladového aktiva. Mají formu cenných papírů, stejně jako akcie. Dělí se do několika skupin a jednou z těchto skupin jsou komoditní ETF, které mají svou vlastní zkratku ETC. [19]

Zlaté ETC, nazývané také jako papírové zlato, mají ve svém základu zlato, ostatně je to slyšet už z názvu. První ETC (Gold Bullion Securities) vznikly v roce 2003 v Austrálii. Jejich výhody, oproti fyzickému vlastnictví zlata, spočívají v tom, že investor nemusí mít obavy z kvality zlata nebo z jeho krádeže, pořizovací náklady jsou celkem malé a takzvaný spread (rozdíl mezi nákupem a prodejem) je také nízký. V pořizovacích nákladech na ETF se skrývá tzv. manažerský poplatek, je to něco podobného jako prémium u fyzických kovů s tím rozdílem, že se pohybuje pouze okolo půl procenta, ale je nutné k tomu přičíst ještě poplatek pro brokera, který také mnohdy nebývá nejlevnější. [7]

Papírové zlato je alternativou pro investory, kteří chtějí vložit své finanční prostředky do zlata, ale nechťejí ho fyzicky vlastnit. Doporučuje se však, že by měl každý investor jako základ vlastnit fyzické zlato. Ostatními instrumenty jako jsou ETF, akcie těžařských společností apod. může své portfolio doplnit. Držba surového zlata má totiž své výhody a nepodléhá měnovým krizím a krachům na burzách, naopak se v těchto situacích jeho hodnota zvyšuje. [17]

4. KOMPARACE ZKOUMANÉ KOMODITY V PRŮMYSLU A PŘI INVESTIČNÍCH ZÁMĚRECH

V této kapitole je analyzována a komparována nabídka a poptávka po zlatě ve fyzické podobě s jinými komoditami. Je zde uveden také vývoj ceny žlutého kovu, silné a slabé stránky jeho držby. Nabídka a poptávka po zlatě se neustále vyvíjejí. V závislosti na nich se samozřejmě pravidelně mění také cena kovu, avšak nejsou to jediní činitelé, kteří cenu této komodity ovlivňují. Dalšími faktory působícími na hodnotu zlata jsou například vývoj kurzu USD, vývoj inflace, různé politické a finanční krize a války.

Jak již bylo dříve v praktické části zmíněno, těžba zlata rok od roku neustále stoupá. Hledají se různá nová naleziště. Do nedávna se nejvíce světového zlata těžilo v Jižní Africe, v současné době ji v tomto prvenství vystřídala Čína. Světové zásoby žlutého kovu však nejsou nekonečné a předpokládá se, že pokud se nenajdou nějaké nové technologie, které by byly účinnější v získávání zlata z horniny, mohla by být jeho těžba v horizontu několika desítek let ukončena. Díky tomu by jeho cena vystřelila prudce nahoru.

4.1. Nabídka zlata

Jak už bylo zmíněno v teoretické části práce, světová důlní produkce zlata od roku 2008 neustále roste. Z tabulky č. 2 je zřejmé, že mezi lety 2010 a 2017 tomu nebylo jinak. Za těchto sedm let se těžba zlata zvýšila o necelých 19 %. V současné době ke světové produkci nejvíce přispívá Čína, která v roce 2016 vytěžila 450 tun žlutého kovu. Jak je vidět, celosvětová produkce v tomto roce byla 3 260 tun a to znamená, že Čína se na těžbě podílí skoro 14 %.

Veškeré zlato, které se kdy vytěžilo, stále existuje, nikde se neztrácí. Jeho unikátní vlastností je totiž to, že ho lidé shromažďují. Není tedy rozprostřeno v neskutečném množství výrobků a následně vyhozeno tak, jako tomu je u jiných kovů. Důvodem je to, že podléhá recyklaci. Ta také každoročně přispívá ke zvýšení nabídky žlutého kovu. Díky tomu, že každý rok není recyklováno stejné množství kovu, celková nabídka zlata kolísá a nezaznamenává paralelní růst s jeho důlní produkcí.

Celkovou nabídku zlata ovlivňuje také zajištění báňských společností, které se tak chrání před poklesem ceny. Funguje to tak, že těžaři fiktivně prodají část své očekávané budoucí produkce obchodníkům se zlatem, aby se kov dostal okamžitě na trh za současného kurzu. Obchodník si stejné množství zlata vypůjčí od Centrální banky. Tímto způsobem se zlato

dostane okamžitě fyzicky na trh. Poté, co prodejce obdrží od rafinerie reálné vytěžené zlato, vrátí ho zpět do Centrální banky. [30]

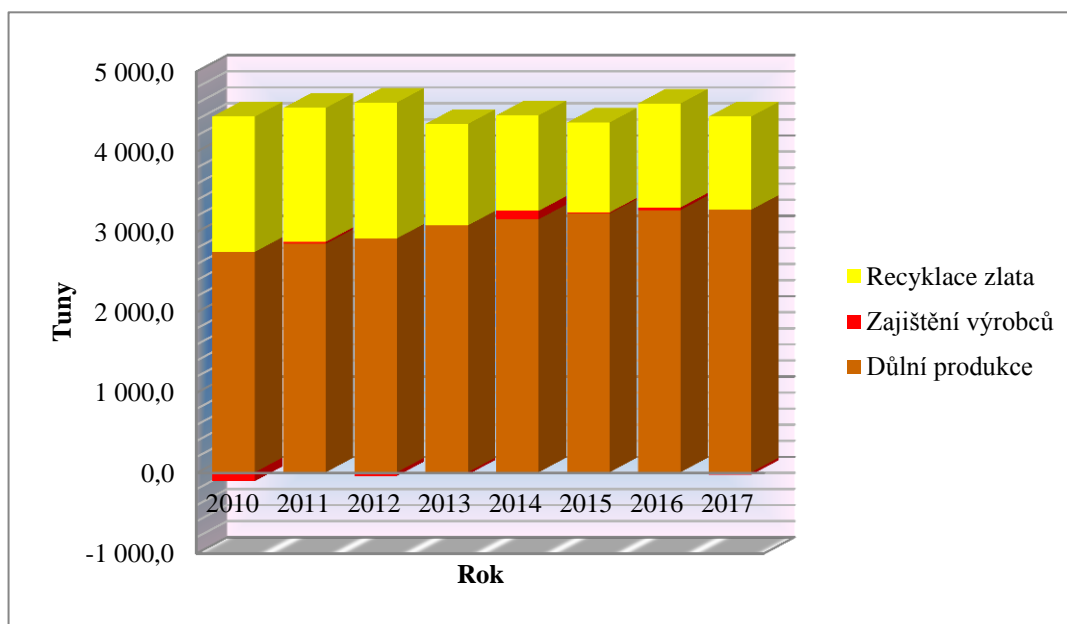
Zajištění producentů tedy není okamžitým čistým nárůstem dodávky žlutého kovu na trh, ale nabídku to ovlivňuje, protože se zlato dostane na trh z CB. V letech 2010, 2012 a 2013 došlo ke snížení objemu zajišťovací činnosti, díky tomu se nabídka nepatrně snížila.

Tabulka 2: Světová nabídka zlata v letech 2010 – 2017 (v tunách)

Zdroj	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
Důlní produkce	2 744,1	2 845,6	2 911,5	3 072,8	3 149,7	3 221,0	3 263,0	3 268,7
Zajištění těžařů	-108,8	22,5	-45,3	-28,0	104,9	13,4	32,8	-30,4
Recyklace zlata	1 683,2	1 667,7	1 691,5	1 262,6	1 188,8	1 119,7	1 295,1	1 160,0
Celkem	4 318,5	4 535,8	4 557,7	4 307,4	4 443,4	4 354,1	4 590,9	4 398,4

Zdroj: [32]

Pro lepší představu jsou data z tabulky č. 2 převedena do obrázku č. 8, kde je světová nabídka zlata mezi lety 2010 a 2017 znázorněna graficky.

Obrázek 8: Vývoj světové nabídky zlata v letech 2010 - 2017

Zdroj: Vlastní zpracování podle [32]

4.2. Poptávka po zlatě

V tabulce č. 3 je zaznamenána velikost celosvětové poptávky po zlatě v jednotlivých odvětvích v letech 2012 - 2016. Je vidět, že cena zlata se od roku 2012 až do roku 2015 postupně snižovala. Klesala spolu s celkovou poptávkou po zlatě, protože většinou platí, že snížili-li se zájem o nějakou komoditu, klesá její cena. Investiční poptávka mezi lety 2012 a 2013 zaznamenala skokový, více než 50% pokles z 1 610,2 t na 800,2 t, to však nezpůsobil nezájem o investiční mince a slitky, protože poptávka po nich dokonce vzrostla, ale poklesl zájem o ETF. Od roku 2014 se opět zvýšil zájem o investiční instrumenty, protože se cena zlata dále snižovala. Snižující se cena je pro investory impulzem, aby začali investovat, protože spekulují, že by se zlato mohlo dostat na své minimum a poté by mohl nastat býčí trh. V tabulce je dobře vidět, že se snižující se celkovou poptávkou klesá cena zlata. Naopak když se poptávka vydá opačným směrem, tak jako tomu bylo mezi lety 2015 a 2016, cena žlutého kovu stoupá vzhůru.

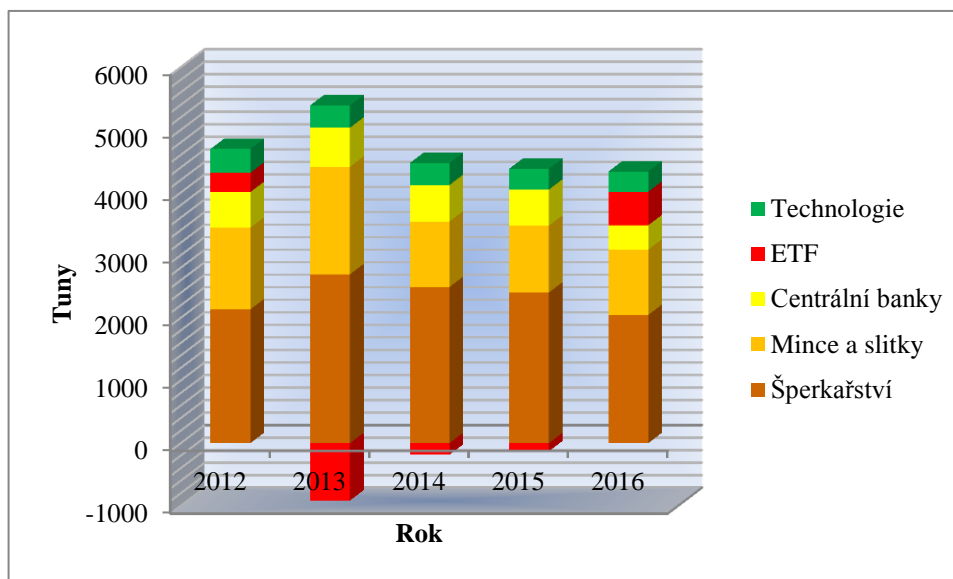
Tabulka 3: Vývoj celosvětové poptávky po zlatě podle odvětví (v tunách)

Odvětví	Rok					Meziroční změna (v %)
	2012	2013	2014	2015	2016	
Šperkařství	2 134,9	2 695,4	2 492,0	2 404,4	2 046,7	-15
Technologie	381,3	355,9	348,7	332,0	323,4	-3
Elektronika	266,5	249,8	277,5	262,1	255,7	-2
Jiný průmysl	86,4	83,1	51,2	51,0	49,7	-2
Stomatologie	28,4	23,0	19,9	18,9	18,0	-5
Investice	1 610,1	801,4	862,3	938,4	1577,5	68
Celková poptávka po slitcích a mincích	1 303,5	1 715,7	1 045,2	1 066,7	1 042,0	-2
ETF	306,6	-914,3	-182,9	-128,3	534,2	516
Centrální banky a jiné instituce	569,3	623,8	583,9	576,5	389,8	-35
Celková poptávka	4 695,7	4 476,6	4 286,9	4 251,3	4 337,4	2
Cena zlata USD/oz	1 669,0	1 411,2	1 266,4	1 160,1	1 250,8	8

Zdroj: Upraveno podle [32]

Na obrázku č. 9 je celosvětová poptávka po zlatě podle odvětví v letech 2012 až 2016 znázorněna do grafické podoby. Jsou zde lépe vidět rozdíly v tom, kde se ho spotřebovává nejvíce. Největší poptávka po zlatě je ve šperkařském průmyslu, v těchto pěti letech činila skoro 54 % celosvětové poptávky, naopak nejmenší poptávka je v technologickém odvětví, kde se spotřebovává zlomkové množství žlutého kovu, a to je v průměru pouhých 8 %. Také je dobré si všimnout zájmu investorů o ETF. Jakmile

se v roce 2013 snížila cena zlata, začali své ETF prodávat, protože měli obavy, že by jeho cena mohla dále klesat. Naopak, když v roce 2016 začala cena zlata opět růst, poptávka po ETF meziročně vzrostla o neuvěřitelných 516 %.

Obrázek 9: Poptávka po zlatě podle odvětví v letech 2012 - 2016

Zdroj: Vlastní zpracování podle [32]

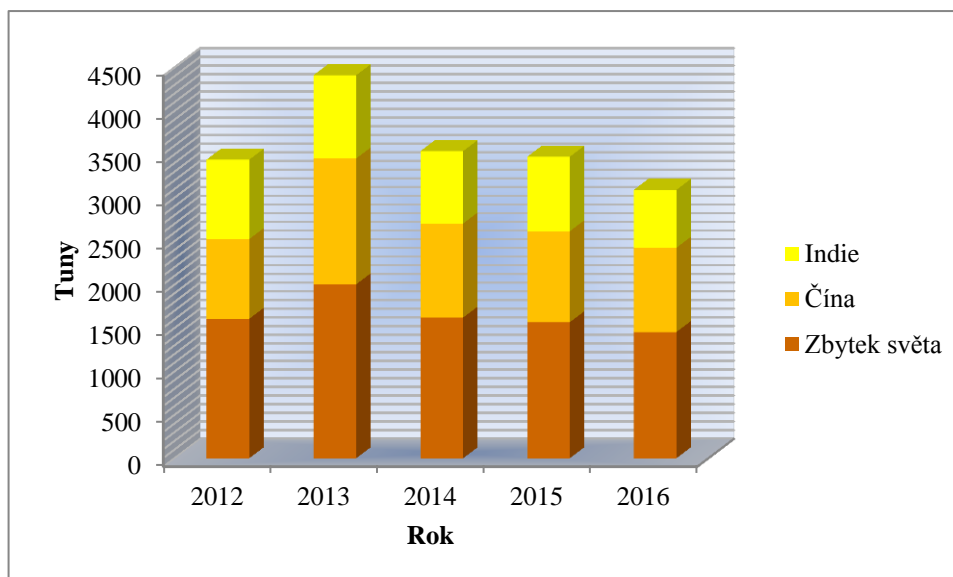
V tabulce č. 4 je znázorněna světová zákaznická poptávka po zlatě podle států mezi lety 2012 až 2016. Jak již bylo řečeno, Čína je světovou velmocí v těžbě žlutého kovu. Kromě tohoto prvenství se nachází na prvním místě i v jeho spotřebě. Její obyvatelé nakoupili v uvedených pěti letech průměrně 1 094 tun zlata za rok, což je 30,4 % celosvětové poptávky. Na druhém místě se nacházejí obyvatelé dalšího asijského státu a tím je Indie. Indové za Čínou zaostávají pouze o 6,4 %, tj. 208 tun žlutého kovu, jejich procentuální spotřeba mezi lety 2012 až 2016 činila 24 %. Tyto dva státy tvoří dohromady 54,4 % celosvětové zákaznické poptávky po zlatě. Zbýlých 45,6 % připadá na ostatní země světa.

Tabulka 4: Světová spotřebitelská poptávka po zlatě v letech 2012 - 2016

Území	2012	2013	2014	2015	2016
Čína	918,2	1 449,4	1 083,4	1 047,8	970,3
Indie	914,2	958,6	833,5	857,2	666,1
Zbytek světa	1 606,0	2 003,2	1 620,3	1 566,1	1 453,6
Celkem	3 438,4	4 411,2	3 537,2	3 471,1	3 090,0

Zdroj: Upraveno podle [32]

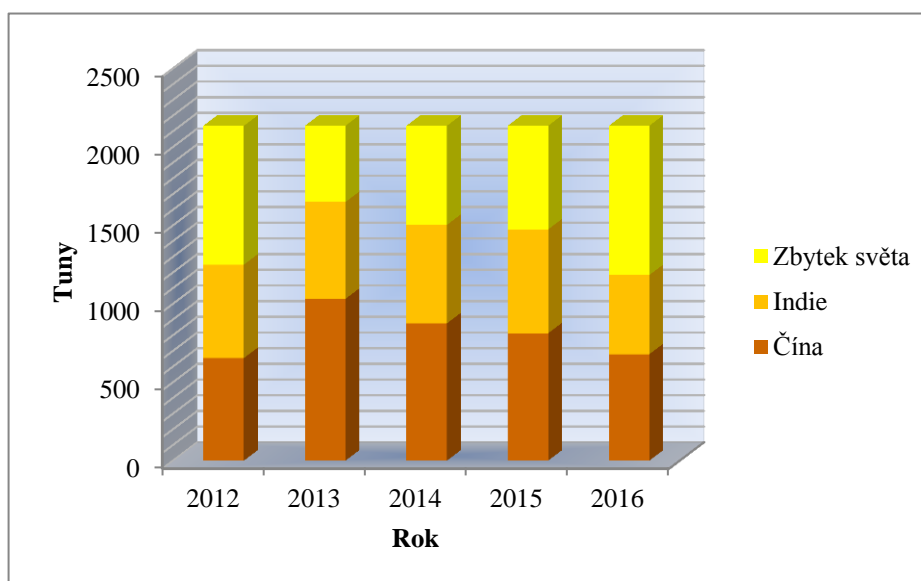
Na obrázku č. 10 je světová spotřebitelská poptávka mezi roky 2012 až 2016 znázorněna v grafické podobě.

Obrázek 10: Vývoj spotřebitelské poptávky po zlatě podle států v letech 2012 – 2016

Zdroj: Vlastní zpracování podle [32]

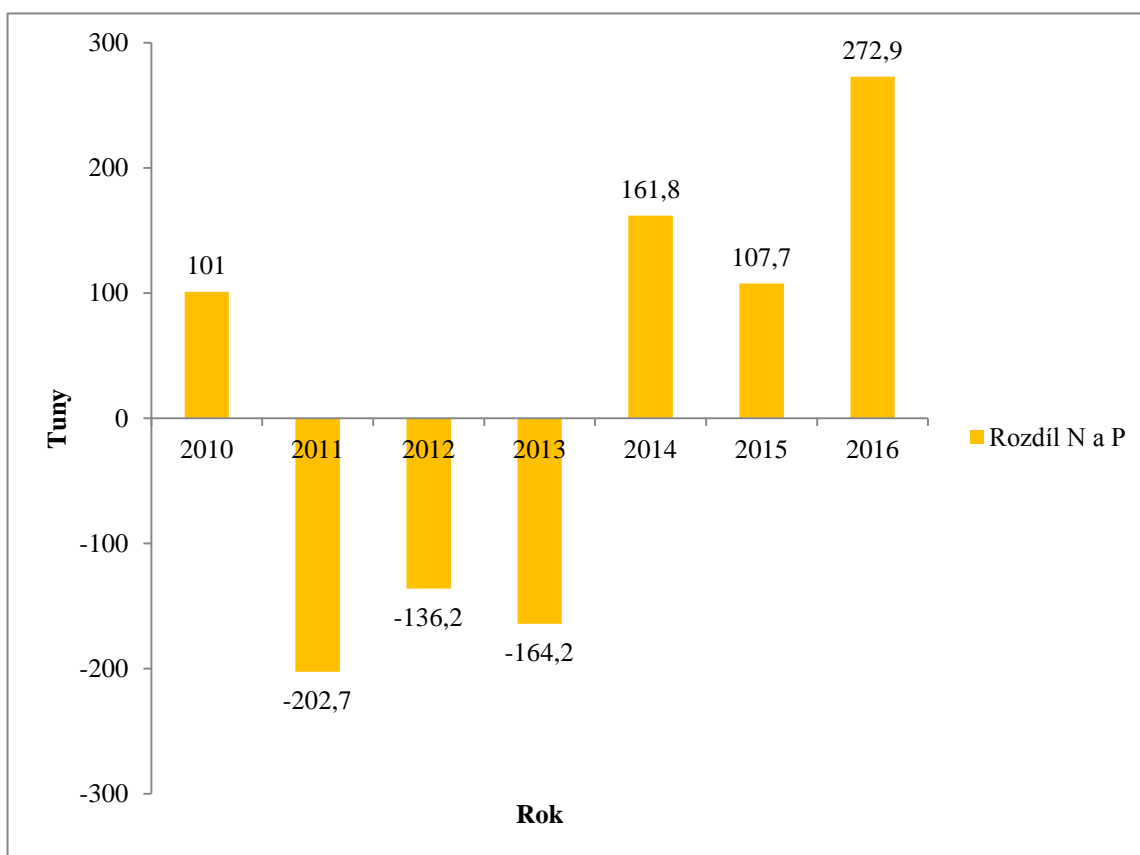
Na obrázku č. 11 je detailně rozebrána nejčetnější část světové poptávky po zlatě v letech 2012 až 2016, a tou je šperkařský průmysl. Jak už bylo výše napsáno, právě v tomto odvětví se spotřebovává nejvíce žlutého kovu. Světové poptávce po špercích opět vévodí Čína, kde se v těchto pěti letech spotřebovalo průměrně 38 % zlata, hned na druhém místě se nachází Indie s 28 %. Je neuvěřitelné, že pouze tyto dva státy zabírají nadpoloviční většinu celosvětové poptávky po špercích, tj. v součtu 66 %. Na ostatní státy světa tak zbývá pouhých 34 %. Kdyby lidé v Indii a v Číně přestali mít zájem o zlato, ať už ve formě klenotů, nebo investičních mincí a slitků, rapidně by poklesla celosvětová poptávka po zlatě.

Obrázek 11: Světová poptávka po špercích v letech 2012 – 2016

Zdroj: Vlastní zpracování podle [32]

Porovná-li se poptávka fyzického zlata s jeho nabídkou, která je uvedena o kapitolu výše, a odečtou-li se od sebe, vznikne rozdíl nabídky a poptávky. Na obrázku č. 12 je tento rozdíl zachycen mezi lety 2010 až 2016. V letech 2011, 2012 a 2013 převažovala poptávka po zlatě, proto jsou čísla v grafu záporná. V následujících letech se poptávka po žlutém kovu snížila, nabídka se sice také mírně snížila, avšak ne tolik jako poptávka. Z tohoto důvodu v dalších letech převažuje nabídka nad poptávkou a čísla jsou kladná. Od těchto cyklů se samozřejmě odvíjí také cena zlata. Pokud je poptávka vyšší než nabídka, jeho cena musí začít růst, protože se stává nedostatkovou komoditou. Převažuje-li nabídka nad poptávkou, cena kovu míří opačným směrem.

Obrázek 12: Rozdíl nabídky a poptávky fyzického zlata v letech 2010 - 2016

Zdroj: Vlastní zpracování podle [32]

4.3. Cena zlata

V tabulce č. 5 jsou uvedeny ceny za 1 Oz zlata v amerických dolarech v letech 2008 až 2017. Dále jsou tam zobrazeny indexy v procentuálním vyjádření. Jedním je bazický, který zobrazuje změnu ceny v jednotlivých letech oproti základnímu období, tj. 1. 1. 2008 a druhým je řetězový, který zobrazuje změnu ceny oproti předcházejícímu období.

V tabulce je vidět, že cena zlata od roku 2008 do roku 2017 měla rostoucí tendenci. Začínalo totiž na 833,75 USD/Oz a v lednu 2017 se nacházelo na 1 145,90 USD/Oz, což je nárůst o 312,15 USD a podle bazického indexu je to nárůst o 37,44 %. Pokud by tedy investor tuto komoditu nakoupil v lednu roku 2008 a v lednu 2017 by prodal, jeho investice by byla zisková. Ovšem mezi těmito deseti lety se zlato nacházelo na svém maximu v lednu 2013, kde dosahovalo ceny 1 657,50 USD/Oz, což je 98,9% nárůst oproti lednu výchozího období, bylo by tedy lepší, kdyby investor prodal v roce 2013, protože by jeho zisk byl větší. Vývoj kurzu zlata má samozřejmě vliv také na investiční produkty. Od té doby začalo zlato v porovnání s lednem 2013 klesat. Cena se snižovala až do roku 2016 a v lednu 2017 opět lehce vzrostla. Vyjádříme-li nárůst v lednu 2017 oproti lednu 2016 pomocí řetězového indexu, vznikne 20,21% rozdíl.

Tabulka 5: Cena zlata mezi lety 2008 - 2017 (v USD)

Datum	Cena (Oz/USD)	Bazický index (v %)	Řetězový index (v %)
1. 1. 2008	833,75	100,00	x
1. 1. 2009	869,75	104,32	104,32
1. 1. 2010	1087,50	130,43	125,04
1. 1. 2011	1405,50	168,58	129,24
1. 1. 2012	1598,00	191,66	113,70
1. 1. 2013	1657,50	198,80	103,72
1. 1. 2014	1204,50	144,47	72,67
1. 1. 2015	1206,00	144,65	100,12
1. 1. 2016	1060,00	127,14	87,89
1. 1. 2017	1145,90	137,44	108,10

Zdroj: Vlastní zpracování podle [30]

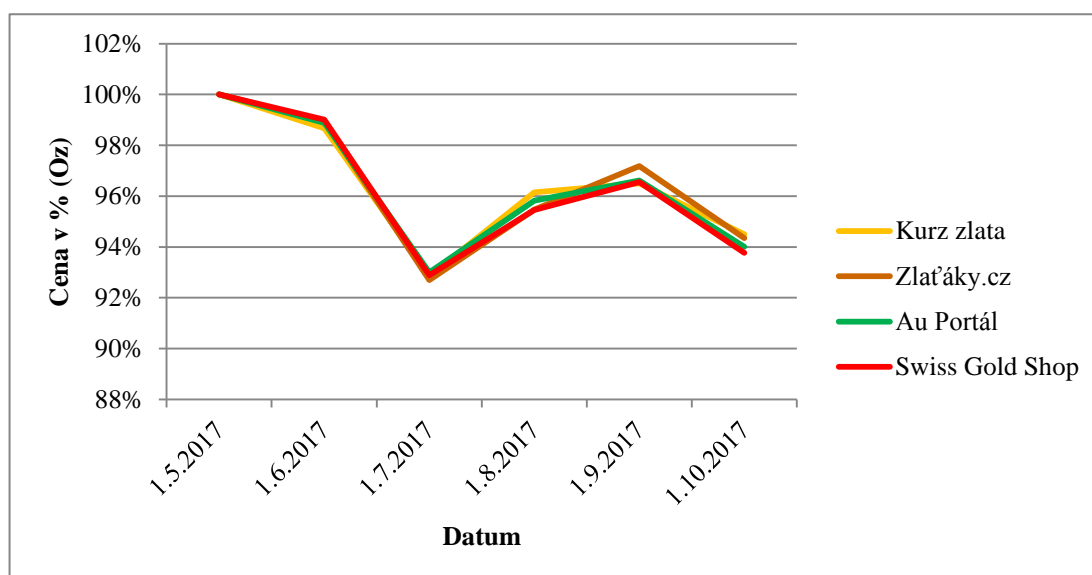
Na obrázku č. 13 je vývoj ceny žlutého kovu znázorněn graficky. Po proložení spojnice primárním trendem je vidět, že cena zlata mezi lety 2008 a 2018 skutečně vzrostla. Navíc je zde patrné, že v únoru roku 2018, kde graf končí, se jeho hodnota pohybovala okolo hranice 1 340 USD/Oz, takže cena zlata měla od počátku roku 2017 dále rostoucí tendenci.

Obrázek 13: Vývoj ceny 1 Oz zlata mezi lety 2008 – 2018 (v USD)

Zdroj: Upraveno podle [30]

Na obrázku č. 14 je graficky znázorněn vliv ceny zlata na investiční produkty. Graf je vyjádřen v procentech a je logaritmický. Hlavní jednotkou je jedna unce zlata, v tomto konkrétním příkladu je sledována mince vídeňské mincovny Wiener Philharmoniker. Je zde uvedena její cena ve třech různých společnostech a je srovnána s cenou surového zlata. Pro porovnání byla do grafu přidána i švýcarská prodejna zlata „Swiss Gold Shop“. V grafu je zaznamenáno krátké období šesti měsíců, počínaje květnem 2017 do října 2017. Jak je vidět, ceny zlata vybraných společností od května do července téměř zcela kopírovaly cenu surového kovu. Od července do října křivky nepatrně vybočovaly, ale i tak je jejich vývoj téměř identický.

Obrázek 14: Vliv ceny zlata na investiční produkty

Zdroj: Vlastní zpracování

Zlaté spoření

Jsou zde uvedeny dva příklady spoření, kde jeden je kladný a druhý záporný. V tabulkách č. 6 a 7 je uveden modelový záporný příklad, jak je možné si spořit ve zlatě, protože žádná investice není bezriziková a to platí i pro zlato. Jsou tam uvedeni účastníci, kteří jsou označeni písmeny A, B a C. Nákupy probíhaly v průběhu 6 měsíců s počátkem dne 11. května 2017 a koncem dne 11. října 2017. Rozhodne-li se investor spořit ve zlatě, může si zvolit, jakou jednotku chce a která je pro něho nejpříjemnější. Doba a pravidelnost spoření jsou také individuální. Hlavní jednotkou pro nákup v tomto příkladu je 1 Oz. Investor „A“ se rozhodl, že bude spořit své zlato pravidelně. Nakoupil tedy každý měsíc po jedné unci. Druhý účastník spoření „B“ spořil nepravidelně, vždy po dvou uncích v měsících květnu, říjnu a září. Poslední účastník udělal pouze jeden nákup, který se uskutečnil v červenci. Nakoupil 6 uncí. Ještě je nutné dodat, že všichni nakupovali zlato u stejné společnosti a tou byla společnost „Zlaťáky.cz“ a investovali do mince Wiener Philharmoniker 1 trojská unce. Jak je vidět, všichni modeloví investoři tedy měli k datu 11. 10. 2017 naspořené stejný počet uncí žlutého kovu, ale po převodu z uncí na cenu vyšla každému rozdílná částka, a to z toho důvodu, že se kurz zlata neustále vyvíjí a s tím se mění cena investičních instrumentů.

Tabulka 6: Ztrátový modelový příklad zlatého spoření

Datum	Cena (v Kč/Oz)	Druh nákupu (v Oz)		
		A	B	C
11. 05. 17	31 124	1	2	-
11. 06. 17	30 795	1	2	-
11. 07. 17	28 851	1	-	6
11. 08. 17	29 713	1	-	-
11. 09. 17	30 249	1	2	-
11. 10. 17	29 363	1	-	-
Celkem Oz	-	6	6	6
Celkem Kč	-	180 095	184 336	173 106

Zdroj: Vlastní zpracování

Dne 15. 10. 2017 se investoři rozhodli, že své naspořené zlato zpětně prodají společnosti „Zlaťáky.cz“. Tento krok je zaznamenaný v tabulce č. 7. Tento den mince stála 28 482 Kč, takže za 6 uncí zlata investoři dostali 170 892 Kč. Investice všech investorů byly ztrátové, ale u každého byla výše ztráty jiná. V tomto případě dosáhl nejmenší ztráty účastník „C“, který na svém spoření prodal pouhé 3 000 Kč, protože nejlépe načasoval svůj nákup a nakoupil všech 6 uncí v době, kdy bylo zlato nejlevnější. Na druhém místě skončil investor

„A“, který se rozhodl, že bude spořit pravidelně, a prodělal 9 203 Kč. Na posledním místě skončil investor „B“, který své spoření rozložil do tří nákupů po dvou uncích, ale bohužel neměl správné načasování a nakupoval, když byla cena zlata příliš vysoko, prodělal tedy 13 444 Kč. Z toho, že vyšla čísla záporná, lze usoudit, že nákupy nebo prodej se neuskutečnily ve vhodnou dobu, a plyne z toho ponaučení, že by lidé neměli tzv. sázet na jednu kartu a měli by své investice rozložit například do různých komodit.

Tabulka 7: Zpětný prodej naspořených mincí se ztrátou

Operace	Cena (v Kč/Oz)	A	B	C
Nákup	-	180 095	184 336	173 106
Prodej	28 482	170 892	170 892	170 892
Rozdíl	-	-9 203	-13 444	-3 000

Zdroj: Vlastní zpracování

V tabulkách č. 8 a 9 je uveden pozitivní příklad toho, jak je možné spořit ve zlatě. Jsou zde opět uvedeni účastníci, kteří jsou označeni písmeny A, B a C. Nákupy probíhaly za stejných podmínek, a to opět v průběhu 6 měsíců s počátkem dne 11. května 2017 a koncem dne 11. října 2017. Hlavní jednotkou pro nákup je i v tomto příkladu 1 Oz, všichni nakupovali zlato u stejné společnosti a tou je společnost „Zlaťáky.cz“ a investovali do mince Wiener Philharmoniker o hmotnosti 1 trojské unce.

Tabulka 8: Ziskový modelový příklad zlatého spoření

Datum	Cena (v Kč/Oz)	Druh nákupu (v Oz)		
		A	B	C
11. 05. 17	31 124	1	2	-
11. 06. 17	30 795	1	2	-
11. 07. 17	28 851	1	-	6
11. 08. 17	29 713	1	-	-
11. 09. 17	30 249	1	2	-
11. 10. 17	29 363	1	-	-
Celkem Oz	-	6	6	6
Celkem Kč	-	180 095	184 336	173 106

Zdroj: Vlastní zpracování

V tabulce č. 9 už nastane drobná změna oproti průběhu v tabulce č. 7. Investoři se totiž rozhodli, že své zlato prodají společnosti „Zlaťáky.cz“ v jiný okamžik a to dne 28. 1. 2018, opět je nutné dodat, že tento příklad je pouze modelový. Tento den byla výkupní cena zlaté

mince 31 957 Kč, takže investoři za ni získali za 6 uncí zlata 191 742 Kč, což je o 20 850 Kč více než v předchozím případě. Každý si tedy jistě všimne, že tento prodej je o poznání výhodnější. Investice všech investorů v tomto příkladu jsou ziskové, ale u každého z nich je zisk opět rozdílný. I v tomto příkladu si nejvíce naspořil investor „C“, který si načasoval svůj nákup všech 6 uncí do doby, kdy bylo zlato nejlevnější, a naspořil 18 636 Kč. Na druhém místě skončil investor „A“, který zlato nakupoval průběžně každý měsíc a naspořil 11 647 Kč. Na posledním místě se opět umístil investor „B“, který nakupoval v nejméně vhodných okamžicích a naspořil pouhých 7 406 Kč. Investory v tomto příkladu může potěšit to, že všichni na svém spoření profitovali. Je to tím, že si počkali na vhodnější okamžik, než tomu bylo v předchozím příkladu.

Tabulka 9: Zpětný prodej naspořených mincí se ziskem

Operace	Cena (v Kč/Oz)	A	B	C
Nákup	-	180 095	184 336	173 106
Prodej	31 957	191 742	191 742	191 742
Rozdíl	-	11 647	7 406	18 636

Zdroj: Vlastní zpracování

Pokud si někdo chce zavést spoření ve zlatě, určitě to není špatný nápad, ale měl by si k tomu založit ještě jiný spořicí účet, protože jak je vidět, ne vždy je zlaté spoření výnosné, jak je možné se přesvědčit ve dvou předcházejících příkladech. Zákazník sice vždy po zpětném prodeji dostane své peníze zpět, ale ne vždy na tom profituje. Také je nutné podotknout, že drahé kovy nám nenesou žádné úroky a tím pádem je možné dosáhnout pouze kapitálového výnosu v případě, že se zvýší jejich kurz.

Na závěr této kapitoly by bylo dobré citovat tuto větu:

Lejhanec, P. [14] je zastáncem tohoto názoru: „*Zlato nekupujeme proto, abychom zbohatli, ale proto, abychom nezchudli.*“

Určitě je lepší vytvářet investiční záměry do zlata a jiných drahých kovů, protože je to lepší než jiné současné možnosti spoření. [14]

Tvorba ceny zlatých produktů

V tabulce č. 10 je uveden modelový příklad tvorby cen u vybraných zlatých produktů s různou hmotností a následné přepočítání ceny za 1 gram jednotlivých instrumentů. Na webovém portálu „Kurzy.cz“ byla dne 14. 11. 2017 stanovena cena za 1 gram zlata

na 896 Kč v příkladu tedy bude počítáno s touto cenou. Jak již bylo dříve řečeno, marže obchodníků se u slitků s různou hmotností liší. Platí, že se vzrůstající gramáží se procento marže snižuje, proto byly zvoleny 4 váhové kategorie, a to 1 g, 1 Oz (31,103 g), 500 g a 1 000 g.

Uvádí se, že u slitků s hmotností 1 g až 10 g se marže může vyšplhat až na několik desítek procent. V tomto modelovém příkladu bylo pro jeden gram zvoleno 20 %. Je zde také dobře vidět, jak se procentní marže se vzrůstající gramáží slitků snižuje. V posledních dvou sloupcích je uvedena celková cena produktu a také je zde u každého slitku přepočítaná cena za jeden gram.

Je zde názorně ukázáno, že celková cena přepočítaná na 1 gram produktu se u slitků s vyšší hmotností snižuje. Je to tím, že marže obchodníka u malých slitků je vyšší. V modelovém příkladu vyjde konečná cena gramového slitku na 1 075 Kč. Kdyby investor koupil 1 Kg investičního zlata po jednotlivých gramech za tuto cenu, celková cena by byla 1 075 000 Kč. Jak je vidět v tabulce o několik řádků níže, 1 kg zlata s marží 5 % je možné pořídit za 941 123 Kč, což je o 133 877 Kč méně. Proto se vyplatí kupovat menší slitky spíše jako dárkové předměty. Pro investora je lepší koupit větší váhové množství, protože je to pro něho cenově výhodnější.

Tabulka 10: Marže zlatých produktů

Zlatý slitek	Cena surového kovu (v Kč)	Marže obchodníka		Prodejní cena produktu (v Kč)	Cena za gram (v Kč)
		v procentech	v korunách		
1 g	896	20	179	1 075	1 075
1 Oz	27 878	15	4 182	32 060	1 031
500 g	448 154	5	22 408	470 562	941
1 000 g	896 308	5	44 815	941 123	941

Zdroj: Vlastní zpracování

Cenové rozdíly zlatých mincí

V tabulce č. 11 je srovnána cena vybraných zlatých mincí u čtyř investičních společností k datu 28. 1. 2018. Všechny mince mají stejnou hmotnost 1 Oz. Jak je dobře vidět, cena jednotlivých mincí se u různých společností liší, někde je rozdíl nepatrný a jinde větší. Nejlevnější mincí v tomto výběru je Wiener Philharmoniker u společnosti „Zlatáky.cz“, která stojí 28 921 Kč. Naopak nejdražší je American Eagle u České mincovny za 30 506 Kč. Rozdíl v nákupních cenách mezi těmito dvěma mincemi je 1 585 Kč, což je poměrně znatelná částka,

obzvlášť když se investor chystá nakoupit větší množství mincí. Z tohoto důvodu je dobré si udělat dobrý průzkum trhu nejen proto, aby investor nakupoval u ověřené společnosti, ale také aby nenakoupil příliš draze, protože každá společnost má jinou výši marže. Investor může vydělávat i na cenových diferenciacích, svůj nákup může uskutečnit například u společnosti „Zlatáky.cz“, kde nakoupí minci Wiener Philharmoniker a prodat ji může u jiné společnosti, kde je nákupní cena vyšší, a tím pádem by měla být vyšší i cena výkupní. Výhodou je samozřejmě také, když investor bydlí ve městě, kde daná společnost sídlí, protože ušetří náklady za dopravu nebo poštovné.

Tabulka 11: Cena vybraných zlatých mincí 28. 1. 2018 (v Kč)

Mince	Zlatáky.cz	AU Portál	Česká mincovna	Besser Gold
Wiener Philharmoniker	28 921	28 951	29 710	28 932
Australian Kangaroo	28 962	28 978	30 080	28 932
Krugerrand	28 991	29 033	29 739	28 932
American Eagle	29 332	29 337	30 506	29 234

Zdroj: Vlastní zpracování

Komparace ceny zlata a jiných investičních kovů

Cena drahých kovů závisí na kurzu hlavních světových měn, a právě z tohoto důvodu je velmi proměnlivá a liší se také v závislosti na tom, o který kov se jedná. Je možné se o tom přesvědčit v tabulce č. 12, kde jsou uvedeny ceny vybraných drahých kovů ze dne 19. 6. 2017 a 17. 8. 2017. Z těchto čtyř komodit je nejdražší zlato. Platina a palladium se pohybují ve srovnatelné cenové hladině, oproti tomu gram stříbra je o 98,7 % levnější než gram zlata. Cena vybraných kovů se mezi těmito měsíci mírně změnila.

Tabulka 12: Cena investičních kovů

Drahý kov	Cena (v Kč/g)	
	19. 6. 2017	17. 8. 2017
Zlato	935,87	925,62
Stříbro	12,37	12,18
Platina	695,16	697,15
Palladium	648,13	645,19

Zdroj: Vlastní zpracování podle [6]

4.4. Výhody a nevýhody držby zlata

V tomto odstavci budou rozebrány výhody držby fyzického zlata. Jednou z jeho hlavních předností je to, že je to jediný kov, pro který v České republice platí zvláštní režim a tím je osvobození od DPH. Tento fakt dělá zlato levnější, než by bylo v případě, že by se na něho daň z přidané hodnoty vztahovala. Další z dobrých vlastností tohoto kovu je skutečnost, že je to diskrétní bohatství. Jednotlivé kusy zlata nejsou číslovány ani nikde evidovány, jako tomu je například u bankovek, tím pádem nikdo neví, že ho vlastníme, pokud o tom nemluvíme. Zlato může dokonce peníze i nahradit, protože má hodnotu samo o sobě za jakékoliv ekonomické situace. Bylo tomu tak v historii lidstva již několikrát.

Ovšem zlato má i své nevýhody. Jednou z nevýhod je například to, že nenesou žádné úroky. Další nevýhodou je to, že tento kov se neřadí mezi ty levné, ale je tomu přesně naopak, a proto ho mohou ohrozit jiné substituty. Jedním z nich je například stříbro, které je mnohonásobně levnější, ale v ČR je zatíženo DPH. Pokud zlato nemáme dobře uschované, může ho někdo ukrást.

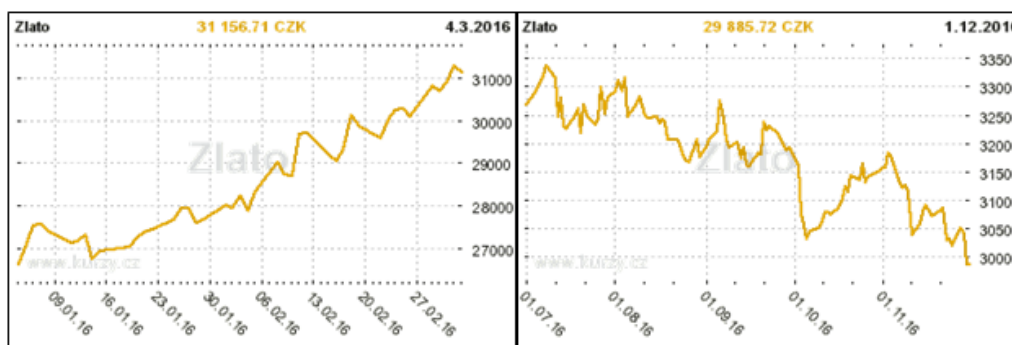
5. FORMULACE VLASTNÍCH DOPORUČENÍ

Jednou z hlavních výhod zlata je to, že nepodléhá dani z přidané hodnoty. Další výhodou je skutečnost, že je uchovatelem hodnoty, protože ho je omezené množství a je hmotné. Může se předávat z generace na generaci. Ve svém portfoliu by ho měl vlastnit každý. Tato komodita má totiž v každé době stejnou hodnotu. Například v roce 1908 bylo možné koupit auto značky Ford za 1 300 gramů zlata, v současné době můžeme za 1 300 gramů tohoto kovu koupit např. Ford Mondeo, ovšem částka v papírových penězích se bude výrazně lišit, jejich cena totiž klesá, protože podléhají inflaci. [12]

Bocker [1, str. 41] ve své knize uvádí, že „zlato a stříbro jsou jedinými opravdovými penězi. Zlato nepotřebuje ani lež ani klamavou propagandu. Co slíbí, to splní. Zlato bude vždy výchozí surovinou pro výrobu mincí, medailí a prutů té nejvyšší hodnoty.“

Mezi další výhody tohoto investičního kovu patří například jeho trvanlivost, protože je skoro nezníčitelné, jeho dělitelnost, vysoká likvidita, nejvyšší ryzost, snadná přenositelnost, anonymita nebo také to, že to je jediná globálně uznávaná měna a lze ho kdykoliv a kdekoliv znovu vyměnit za peníze, pokud to bude třeba.

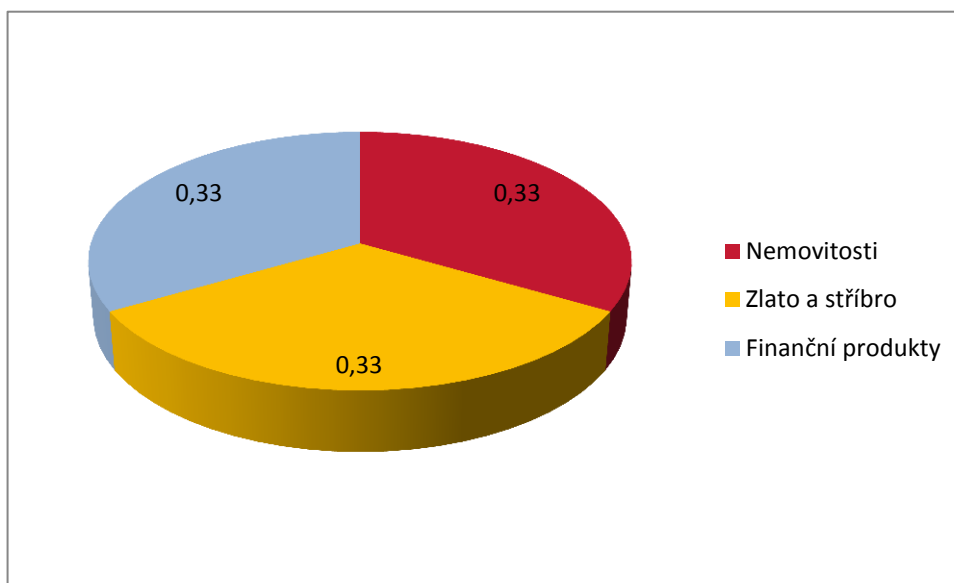
Kdyby se investor rozhodoval mezi dvěma komoditami, jejichž vývoj je zaznamenán na obrázku číslo 15, asi je jasné, kterou z nich by si vybral, byla by to určitě ta, která se nachází na levé straně, protože má rostoucí tendenci. Na obrázku ovšem není zaznamenán vývoj dvou komodit. Je to stále jedna a ta stejná, která je v této práci rozebírána, a je jí právě zlato, ale ve dvou různých obdobích. Vlevo kurz zlata roste a vpravo klesá, což může způsobit mnoho faktorů. Z tohoto obrázku je dobře vidět, že není dobré vlastnit ve svém portfoliu pouze žlutý kov, ale je potřeba ho diverzifikovat např. do více drahých kovů, a pokud ho chce investor zpětně prodat, musí si počkat na vhodný okamžik.

Obrázek 15: Vývoj zlata ve dvou různých obdobích

Zdroj: Vlastní zpracování podle [15]

Pokud se mluví o diverzifikaci, jednou z možností je například rozložit své investice do tří komodit, kterými jsou nemovitosti, investiční kovy a finanční produkty. Finančními produkty rozumíme například akcie a dluhopisy. Na akcie by si měl dávat investor pozor, protože jsou rizikové. Při investování do těchto tří instrumentů by se měl investor řídit tzv. pravidlem tří loukotí, které je zaznamenáno na obrázku číslo 16. To znamená, že každý z investičních produktů by měl v portfoliu zaujímat 1/3 nebo by měl investor vlastnit alespoň akcie a zlato.

Obrázek 16: Diverzifikace portfolia

Zdroj: Vlastní zpracování podle [12]

Platí, že když jsou na vzestupu nemovitosti a akcie, zlato klesá a naopak. Cena akcií roste, například pokud je ekonomika na vzestupu, protože akcie se vyvíjejí podle toho, jak se daří firmě, která je emitovala. Pokud ekonomika klesá, klesá i cena akcií a naopak roste cena zlata, protože to je silné v nestabilní situaci, ať už ekonomického nebo politického rázu. Z tohoto důvodu je dobré vlastnit od každé z těchto tří částí alespoň kousek, aby bylo portfolio vyvážené, a když bude jedna z částí portfolia klesat, tak by ji jiná vyrovnala tím, že bude růst. [12]

ZÁVĚR

Cílem práce byla analýza a komparace zkoumané komodity ze zvoleného časového hlediska za pomoci modelových příkladů včetně jejího vlivu na podnikatelské prostředí a investiční záměry. Práce byla rozdělena do dvou částí. V první části byly rozebrány základní pojmy související s tématem, kterými jsou komoditní trhy a jednotlivé drahé kovy s detailnějším zaměřením na samotné zlato. Druhá část práce se týkala využití zlata v jednotlivých průmyslových odvětvích a v podnikatelské sféře, byly zde uvedeny a popsány jednotlivé investiční produkty, do kterých je možno investovat, a také zde byla detailně rozebrána nabídka a poptávka po zlatě za pomoci grafů a jeho cena. Na závěr byly uvedeny hlavní výhody a nevýhody držby zlata a doporučení, proč do něho investovat a jak by mělo být sestaveno investiční portfolio.

V teoretické části práce bylo uvedeno, že komodity jsou v podstatě vše, co se nachází kolem nás. Komodity zde byly rozděleny do jednotlivých skupin a následovalo detailnější rozebrání a popsání drahých kovů, ve kterém byla největší pozornost věnována právě zlatu.

V praktické části bylo řečeno, že zlato je podstatné pro průmyslové využití, avšak oproti stříbru je jeho množství zpracované v průmyslu zanedbatelné. Největší uplatnění v tomto odvětví nachází ve šperkařství. Dále byly vyjmenovány parametry, které by měly investiční slitky a mince obsahovat, a byly zde zmíněny přírážky, ze kterých obchodníkům plyne zisk. Pro investora je lepší, když si pořídí větší slitek, protože u větších slitků je prémium nižší, později to bylo v práci názorně ukázáno na modelovém příkladu.

V praktické části práce je uvedeno, že celosvětová nabídka zlata neustále roste, a to že vytěžené zlato se nikde neztrácí, ale neustále se recykluje. Byl zde zdůrazněn důležitý fakt, že s klesající celkovou poptávkou po zlatě klesá i jeho cena a naopak. Další důležitou skutečností, která neplatí pouze u zlata, je ta, že pokud je poptávka po této komoditě vyšší než jeho nabídka, cena této komodity roste a naopak. Po uvedení modelových příkladů zlatého spoření bylo zjištěno, že ne každá investice však musí být zisková, investor sice dostane vždy nějakou částku zpět, což je výhoda například oproti finančním investicím, ale ne vždy na tom získá. Jednou z nevýhod zlata oproti finančním instrumentům je například to, že nenese žádný pravidelný úrok. Také zde bylo dokázáno, že je důležité, u které společnosti investor své slitky nakoupí, protože cena se u jednotlivých společností liší. Na závěr byly zdůrazněny jedny z hlavních výhod a nevýhod držby zlata. Jednou z jeho hlavních předností, kterou je potřeba zdůraznit je to, že je v České republice osvobozeno od DPH. Potom následovala formulace vlastních doporučení, z nichž vyplývá, že zlato

si uchovává v každé době stejnou hodnotu, která je tomu konkrétnímu období úměrná, a také to, že v žádném případě není dobré spoléhat se pouze na zlato, ale je potřeba své investiční portfolio diverzifikovat například do více komodit, které se budou navzájem vyvažovat, čímž se bude zmenšovat nebo alespoň zmírňovat riziko ztráty.

POUŽITÁ LITERATURA

- [1] BOCKER, Hans J. Svoboda jménem zlato: vzpoura ve světě papírových peněz. Praha: Austria Gold CZ, 2009, 147 s. ISBN 978-80-254-4979-0.
- [2] BullionStar: Argor-Heraeus Gold Bar - 1 kg [online]. Singapore: BullionStar Pte, 2017 [cit. 2017-09-09]. Dostupné z: <https://www.bullionstar.com/buy/product/gold-argor-1kg>
- [3] Celosvětová těžba zlata. Aktuální cena zlata [online]. [21. století] [cit. 2017-07-22]. Dostupné z: <http://www.aktualnicenazlata.eu/celosvetova-tezba-zlata>
- [4] Co byste měli vědět o puncování zlata: Šperky [online]. 2016 [cit. 2017-08-27]. Dostupné z: <https://www.sperkin.cz/sperky/co-byste-meli-vedet-o-puncovani-zlata/>
- [5] Deset zemí s největšími zlatými rezervami: Finance.cz [online]. Mladá Fronta, 2017 [cit. 2017-08-27]. Dostupné z: <https://www.finance.cz/zpravy/finance/468678-deset-zemi-s-nejvetsimi-zlatymi-rezervami/>
- [6] Drahé kovy. Web chemie [online]. Olomouc: Veronika Švandová, 2016 [cit. 2017-06-20]. Dostupné z: http://www.webchemie.cz/drahe_kovy.html
- [7] ETF-trading.cz: Zlaté ETF [online]. ETF-trading.cz, 2017 [cit. 2017-09-30]. Dostupné z: <http://www.etf-trading.cz/zlate-etf/>
- [8] FABOZZI, Frank J., FÜSS, Roland, KAISER, Dieter G.: The Handbook of Commodity Investing. 1st ed. Hoboken: John Wiley & Sons 2008, 1010 p., 986 s. ISBN-13 978- 0-470-11764-4.
- [9] Gold Reserve by Country: World Gold Council [online]. London, 2017 [cit. 2017-08-27]. Dostupné z: <http://www.gold.org/data/gold-reserves>
- [10] Historie zlata: ČM Aurum [online]. Praha, [21. století] [cit. 2017-08-03]. Dostupné z: <http://www.cm-aurum.cz/historie-zlata-1259/>
- [11] Historie zlata. Zlaté rezervy [online]. Zlín: Plugo - tvorba e-shopů, 2017 [cit. 2017-08-03]. Dostupné z: <http://www.zlaterezervy.cz/historie-zlata/>
- [12] IBIS InGold: Investiční zlato [online]. Praha: IBIS InGold, 2018 [cit. 2018-02-19]. Dostupné z: http://www.ibis.cz/fls/Proc_zlato.pdf
- [13] Investiční zlato: Zlatáky [online]. Praha: LINK Holding, 2017 [cit. 2017-08-27]. Dostupné z: <https://zlataky.cz/investicni-zlato>

- [14] Klenoty-hodiny: Lejhanec klenoty-hodiny [online]. Pardubice: Pavel Lejhanec, 2018 [cit. 2018-03-12]. Dostupné z: <http://klenoty-hodiny.cz/>
- [15] Kurzy.cz: Zlato - aktuální a historické ceny zlata, graf vývoje ceny zlata - od 1.7.2016 - měna CZK [online]. Praha: Kurzy.cz, spol. s r.o., AliaWeb, spol. s r.o., ISSN 1801-8688, 2018 [cit. 2018-02-01]. Dostupné z: <https://www.kurzy.cz/komodity/index.asp?A=5&idk=87&od=1.7.2016&do=1.10.2016&curr=CZK>
- [16] LEWIS, Nathan K. Zlato: minulé a pravé budoucí peníze. Hodkovičky [Praha]: Pragma, 2013, 402 s. ISBN 978-80-7349-385-1.
- [17] MALONEY, Michael. Investujte do zlata a stříbra: všechno, co potřebujete vědět o drahých kovech. Hodkovičky [Praha]: Pragma, 2010, 244 s. Poradci bohatého táty. ISBN 978-80-7349-156-7.
- [18] Münze Österreich AG: WIENER PHILHARMONIKER 1 UNZE FEINGOLD (999.9) [online]. Wien, 2017 [cit. 2017-09-09]. Dostupné z: <https://www.muenzeoesterreich.at/Produkte/1-Unze-Feingold-999.9>
- [19] Patria Online: ETF [online]. Praha: Patria Online, 2017 [cit. 2017-09-30]. Dostupné z: <https://www.patria.cz/fondyderivaty/etf/popis.html>
- [20] Periodická tabulka prvků. Chemické prvky [online]. Praha: Přírodovědecká fakulta UK, 2017 [cit. 2017-06-21]. Dostupné z: <http://www.chemickeprvky.cz/>
- [21] SHIPMAN, M. Komodity: jak investovat a vydělat. Brno: Computer Press, 2007, 144 s. ISBN 978-80-251-1866-5.
- [22] STUDÝNKA, Bohumil a Jan STRUŽ. Zlato: příběh neobyčejného kovu. 2., aktualiz. a dopl. vyd. Praha: Grada, 2014, 344 s. ISBN 978-80-247-5210-5.
- [23] ŠTÝBR, D., KLEPETKO, P. a ONDRÁČKOVÁ, P. Začínáme investovat a obchodovat na kapitálových trzích. Praha: Grada, 2011, 156 s. Finance pro každého. ISBN 978-80-247-3648-8.
- [24] Světová těžba zlata 1995 - 2014: X Puls [online]. Praha, 2017 [cit. 2017-08-27]. Dostupné z: <https://xpuls.cz/graf-dne-boom-tezby-zlata-pomalukonci/>
- [25] THE PERTH MINT Australia: Australian Kangaroo 2017 1oz Gold Proof High Relief Coin [online]. East Perth: Gold Corporation, 2016 [cit. 2017-09-09]. Dostupné z: <http://www.perthmint.com.au/catalogue/australian-kangaroo-2017-1oz-gold-proof-high-relief-coin.aspx>

- [26] Top Gold Producing Countries In The World. Worldatlas [online]. St. Laurent: Worldatlas.com, 2017 [cit. 2017-07-22]. Dostupné z: <http://www.worldatlas.com/articles/top-14-gold-producers-in-the-world.html>
- [27] TYL, Tomáš. 10 způsobů, jak se (ne)nechat připravit o peníze. Praha: Grada, 2013, 222 s. Osobní a rodinné finance. ISBN 978-80-247-4467-4.
- [28] Užitek drahých kovů: GOLD & SILVER INTERNATIONAL [online]. Trenčín [cit. 2017-08-27]. Dostupné z: <http://gold-silver.biz/cz/o-drahych-kovech/uzitek-drahych-kovu/>
- [29] Využití stříbra: StribroInvestice.EU [online]. 2017 [cit. 2017-08-05]. Dostupné z: <http://www.stibroinvestice.eu/vyuziti-stibra>
- [30] Wikinvest: Net producer hedging [online]. MediaWiki, 2008 [cit. 2017-09-30]. Dostupné z: [http://www.wikinvest.com/stock/SPDR_Gold_Trust_\(GLD\)/Net_Producer_Hedging](http://www.wikinvest.com/stock/SPDR_Gold_Trust_(GLD)/Net_Producer_Hedging)
- [31] World Gold Council: Gold price [online]. London: World Gold Council, 2018 [cit. 2018-02-19]. Dostupné z: <https://www.gold.org/data/gold-price>
- [32] World Gold Council: Gold supply and demand data [online]. London: World Gold Council, 2018 [cit. 2018-02-19]. Dostupné z: <https://www.gold.org/data/gold-supply-and-demand>
- [33] XTB online trading: Komodity [online]. Praha: X-Trade Brokers, 2017 [cit. 2017-09-09]. Dostupné z: <https://www.xtb.com/cz/komodity-kb>
- [34] Zlato jako investice: EMS Gold Investments [online]. Praha, 2015 [cit. 2017-08-27]. Dostupné z: <https://www.zlato-eu.cz/zlato-jako-investice/>